

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér

Hirdetmények:
 3 hasábos petsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Az elhagyottak.

A statisztika évről-évre avval a szomorú ténynyel számol be, hogy Magyarországon a gyermekhalandóság az európai kultúr államok között a legnagyobb. Hiába alkotnak szigorú törvényeket, hiába ellenőrzi az egészségügyi szolgálat a csecsemők gyógykezelését, a dajkaságba adottakat, a leleneket, azért a gyermekek csak pusztulnak, vesznek.

Természetesen a halálozási esetek legnagyobb százalékát azok az ártatlanok képezték, akiket szülők elhagytak, akik árván maradtak, szóval akik köztartásra szorultak.

Hogy mit jelent a köztartás, hogy milyen élete van annak a gyermeknek, aki a község, vagy egyéb jóltevők kegyelmére szorul, azt nem kell költői fantáziával ecsetelni. Minden faluban van egy-két olyan árva, akiről a község volna köteles gondoskodni. Hiszen gondoskodott is róluk. Sok helyen úgy tartották el a falu árváit, hogy azok házról-házra jártak enni. Mindennap más gazdához. A kis testi ruházatot pedig a nyakukba dobta egyik-másik jószívű ember; lakást meg adott nekik nyáron a jó Isten,

télen pedig valami emberesebb béres, aki megtúrta a nyomorultakat az istállóban. Ez is csak addig tartott, míg az árva gyerek libaőrzzéssel, vagy egyéb apró szolgálattal meg nem tudta keresni a betevő falatot. Akkor levette róla kezét a község és oly korban, amikor legjobban kellett volna az ifju lelkekre ügyelni, neki eresztette az élet ismeretlen, nehéz útjának.

És ez nem mese. Így volt ez még néhány év előtt mindenfelé széles Magyarországon, dacára annak, hogy a törvény már 1877-ben gondoskodott a vagyontalan, elhagyott árvák eltartásáról. A gondoskodás azonban csak az elv kijelentéséből, a kötelezettség megállapításából s a humanitárius rendelkezéseknek paragrafusokba való foglalásából állott. Az elv épségben maradt, a kötelezettség is fennállott, de a paragrafust nem hajtotta végre senki.

A törvény szerint kóborló, iskolába nem járó gyermeknek nem lett volna szabad léteznie ebben az országban. És mégis hányszor találkoztunk az országuton ténfergő, rongyokba burkolt gyermekekkel, akik eleinte koldulásból éltek és nagyon hamar megtanulták a bünt, hamar hozzászoktak a

munkátlansághoz, az utjáráshoz s kivesszett lelkükből minden nemesebb érzés; nem éreztek a társadalom iránt semmiféle kötelezettséget. Társadalmon kívüli lényekké váltak, paraziták lettek s rettenetes tudatlanságban, undorító erkölcsi posványban ténfergették végig az életet.

A bűn a tudatlanságban, a nyomorban és munkátlanságban születik. Az árva gyerek pedig a falvakban rendszerint tudatlan maradt, nyomorban nevelkedett fel és a rendszeres munkát ritkán szokta meg. Bizonyos, hogy ha valaki statisztikát állított volna össze a bűnösök előéletéről, az elzüllött alakok között nagyon sok köztartáson nevelkedett gyermeket talált volna.

A legújabb időben a viszonyok némileg javultak. A közigazgatási hatóságok több és több gondot fordítanak a gyermekvédelemre s a közoktatásügy fejlődésével az iskola kiterjesztette áldásos hatásait a falvak árváira is. De még mindig nagyon mostoha sorsban van részük az elhagyott gyermekeknek. Sok helyen a legjobb akarat is megtörik az eszközök elégtelenségén. A nép, a községek szegénysége, a közterhek rohamos emelkedése nem adott módot a

TÁRCA.

Délvidéki partokon.

Február 19. Utolsó napom Palermóban. A délelőttöt a kapucinusok sirboltjának megtekintésére szántam, Palermo egyetlen nevezettségére, melyet ezideig még nem láttam. E katakombákba temetkeztek hosszú időn keresztül a város nemesi családjai, de a halottakat, a rendes szokástól eltérőleg, nem zárták koporsókba s azzal együtt üregekbe, hanem a holttesteket kiszáritották s a földalatti folyosók falainak mentében szépen felallogatták. Vagy nyolcezer ilyen kiszáradt hulla vigyorog a szemlélőre e sirboltokban, előrebukó koponyával, elfoszlányosodott ruhákba öltöztetve. A papoknak a sapkájuk is a fejkön van. Meglehető idegizgató látvány.

Megelégetve az élvezett gyönyörűséget, megtettem az induláshoz szükséges előkészületeket, s miután az „Adria“ magyar hajózási társaság ügynökségén megváltottam jegyemet s megkaptam a felvilágosítást, hogy a „Mattiasz kirrali“ (Mátyás király) nevű gőzessel fogok utazni, délután öt óra tájban hajóra szálltam. Már este felé járt az idő, mikor a teherárak berakásával végeztek s derült ég alatt, nyugodt tengeren elhagytuk a palermói kikötőt.

Február 20. Reggeli hat óra körül lehetett, mikor felmentem a fedélzetre. Épen befordultunk a messinai szorosba. Jobbról a szicíliai partok húzódnak apró halászkunyhókkal, a bal oldalon pedig Calabriának három enyhén ereszkedő hegyháta nyúlik be, óriási nyelvekként, a tengerbe.

Mire a nap feltűnt a távoli halmok mögől, már benn voltunk az öbölben s megkezdődött a kikötésnek meglehetősen lassu és fáradságos munkája: futkozás, ugrálás, kürtölés sipolás; kiáltozás a hajóról és a partról; a láncok gépeinek zakatolása. Végre egészen közel jutunk a kőfalhoz; a köteleket megerősítik, a surlódási helyeken vászondarabokkal körülesavarják, hogy ne romoljanak. Mert egy vastagabb fajta, hosszú hajókötél több ezer koronába kerül. Közben két vérmes szicíliai a parton összekülönbözik s hogy az igazságszolgáltatás beavatkozását kikerüljék s az ügy közöttük maradjon, hirtelenében olyan pofokodást cselekednek meg egymáson, hogy testvérek között is megérne négy emberre valót. Jó háromnegyedóra munka után mozdulatlanul áll gőzösnünk s készen van a hid is, a melyen át kimehetünk. Először is végigsétálok a parton, a melyen száz meg száz narancs és citromhéjjal megtömött hordó hever. Ezek a gyümöleshulladékok a napra kitett hordókban megfornak, mint a söprü, az ugynevezett narancs- és citrom essenciát adják. Befordulok az utcákba körülnézni. Messina esinos és elég tiszta város. A tengerparti része teljesen modern, virágozó kereskedéssel, szép sétaterekkel, élénk forgalommal. Városháza, kereskedelmi palotája, színháza és templomai bármely nyugat-európai fővárosba beillenek. Különösen jó hatást tesz tengerparti, egy stílus épületsora, melynek házai, mint egyetlen palotaszzerű erődnek tagjai, egymással véges-végig összefüggnek s az átjárást a partról a városba nem utcák, hanem nagy, boltozatos kapuk közvetítik. Délután kísértáltam a hegyoldalon fekvő temetőbe, melynek magaslatairól gyönyörű kilátás nyílik a szoros két oldalán

elterülő szabad tengerre s Kalabriának és Sziciliának hegyes-völgyes, vadregényes vidékeire. Este, mikor visszatértem a hajóra, ismét hadakozásnak voltam szemtanúja. Most meg a matrózoknak esett valami bajuk a szénhordókkal s mivel ők is jobbnak látták melegében elintézni az ügyet, megragadták az egyik szénhordót s úgy ledobták a fedélzetről a szenes dereglyébe, hogy menten kitért az egyik keze. S azzal, mint a kik jól végezték dolgukat, hozzáfogtak a hajó elszabadításához, hogy tovább induljunk dél felé.

Február 21. Jókora hajnalban fennállottam már a parancsnoki hidon, hogy meglessem a nap keltét a tengerről. Az égen ezer és ezer csillag halvány fénye ragyogott s a hold széles ezüst sávot húzott végig a tengeren hajónktól egészen a szemhatárig. Még egyetlen napsugár sem hatolt be a keleti oldal setétjébe s nem választotta el hullámzó esik az eget a tengertől. S amint bele nézek a szürkésfekete párázatba s korlátlanul fut tekintetem a messzeségbe, hogy a titokzatos homályba vesszék, úgy tűnik fel, mintha egy végtelen átmérőjű üres gömb közepében állnék, honnan nincs kilátás s a honnan nem vezet ut máshova, mint a határtalan semmiségbe. Egszerre megfordulok s gyönyörű látvány tárul szemem elé. Mint óriási ezüstkúp ragyog fel előttem a holdfényben az Etna hóval fódott csúcsa. A hegy esendes és nyugodt, nem lebeg füstfelhő orma felett s a holdsugarak szabadon tekintgetnek a fehér lepel millió parányi tükrébe.

Pitymallani kezd. A keleti égbolton szürke csíkok jelennek meg, melyek lassan lassan sárgába mennek át. S a hol e sárga fény összeolvad az ég kékjével, ott halványzöld folt támad. Éles

községeknek, hogy az árvákról, közsegélyre szorulókról kellőképp gondoskodjanak. A gondoskodás legjobb esetben is csak arra terjedhet ki, hogy az elhagyott gyermeknek a mindennapi tartást, a ruhát, a lakást biztosítsák; annak szellemi és erkölcsi nevelésével még minndig nem törődött senki.

Ezeknek a nyomorult árváknak a társadalom számára való megmentése fontos szociális feladat. Nemcsak a gyermekhalandóság csökkentése, az emberanyagban való takarékoság, hanem egyszersmind sok száz gyermeknek az erkölcsi zülléstől való megmentése céljából is szükséges, hogy az állami és társadalmi oltalom szervezve legyen.

Az elhagyott gyermekek fele elzüllött s az állam részére teljesen elveszett, sőt annak terhét képezte. Növelte a proletárok számát és előbb-utóbb újra köztartásra szorult. Ennek az elemnek a kvalitását is át kell alakítani az állami és társadalmi tevékenységnek, mert a köz érdeke, hogy minél több ember dolgozzék, minél több ember tudja megkeresni a kenyerét.

A kormány az elhagyott gyermekek védelmét az 1901. évi VIII. és XXI. t.-c. alapján egészen új alapokra készülni. Az elhagyottak fölé kiterjeszti az állam védő kezét; egyszersmind egyesíteni és felhasználni igyekszik minden tényezőt a gyermekvédelem érdekében. A községek vállairól leveszi a terhet, a vagyontalan, közsegélyre szoruló árvák gondozását, nevelését, munkához való szoktatását állami feladatnak tekinti, de a kérdést nem a merev államosítás alapján, hanem a gyermekvédelemmel foglalkozó egyesületek, társadalmi tényezők bevonásával és erők felhasználásával szándékozik megoldani.

A cél nagy szociális kérdést ölel fel; a megoldás módja, a megvalósítás tervei feltétlenül helyesek, mert az állam a szegényügyet a társadalom erejének igénybevétele nélkül teljesen megoldani soha sem lenne képes, tehát a teendőket meg kell osztania, az erőket pedig össze kell forrasztania. Ez azonban a legnehezebb feladatok egyike. Ha a hatalom tulmegy azon a határon, ameddig a társadalom tevékenységének irányítása céljából minden szociális kérdésbe bele kell nyulnia; ha hatalmi eszközökkel akar áldozatkészséget ébreszteni s minden társadalmi mozgalmat hivatalos keretbe akarna kényszeríteni, akkor nagyon sok önkéntesen működő tényezőről kénytelen lenne lemondani; ha pedig a társadalomnak ezeket az önkéntes funkcionáriusait nem szervezi, csak félrendszabályokat érhet el. A lehető legharmonikusabb kapcsolatba kell tehát hozni a társadalmi és hatósági tevékenységet, hogy egymást a kettő támogassa s ne feszélyezze. Ez pedig a mostani közigazgatási szervezet mellett aligha lesz lehetséges. Félő, hogy a legüdvösebb szociális intézmények működését megbénítja a bürokratizmus, amely a társadalmi erők egyesítésére még soha sem vezetett.

A gyermekvédelem ügyének rendezése előtt a belügyminiszter ankétre hívta össze a közélet azon tényezőit, akik a kérdéssel már gyakorlatilag foglalkoztak s a szaktanácskozányban is kifejezésre jutott, hogy lehetőleg kerülni kell a bürokratikus formákat és szerves kapcsolatot kell létesíteni az állami és társadalmi tevékenység, ugyszintén az önkormányzat között.

Ha ezt megoldani sikerül, akkor Széll Kálmán, aki a szociális intézmények fejlesztésének buzgó munkása, éretnél mara-

dandóbb emléket állít magának. A gyermekvédelem megmenti azt az elemet, amelynek nagy része eddig eltévedt az élet utvesztőjében s evvel nemzeti, közgazdasági, állami érdekeinket fogja szolgálni, mert szaporodni fog a munkás, erkölcsös, hazafias magyar elem.

Március 15-én.

Zalaegerszeg város közönségének minden rétege hazafias kegyelettel ülte meg a nagy nap emlékeztétét. Az egész napot betöltötték az egymást követő ünnepélyek. S a termek mindenütt zsufolásig megteltek, úgy hogy a közönség nagy része a folyosókról hallgatta a gyújtó beszédeket, a nagy idők emlékeztétét felújító felolvasásokat.

A főgymnasium ünnepélye. A főgymnasium szavalókör d. e. 10 órakor rendezett sikerült ünnepélyt, amelyen a város közönsége is szép számmal volt képviselve.

Fülep Imre tanár hazafias megnyitó beszéde után Laux János tanuló mondott alkalmi szónoklatot. Czukelter József a „Talpra Magyar” szavalt. Reich Antal és Andalits Lajos tanulók szintén egy-egy hazafias költeményét adtak elő.

Az ifjúsági énekhar Szózatot és a Hymnuszt énekelte s később a szózatot, majd a Schill Imre énektanár által betanított kurucz nótákat énekelte. A kurucz nótákban előfordult szólókat Kiss Elemér tanuló énekelte.

Az ifjúság a Kossuth nóta mellett oszlott szét.

A felső kereskedelmi iskola »Kisfaludy Önképzőkör» a szabadság újjászületésének emlékeztétét 15-én délután 3 órakor ülte meg a vármegyeház nagytermében.

Már két órakor tele volt a terem s a karzat s három óra felé ember ember hátán szorongott. A szomszédos kisterem, a folyosók, a lépcsőház is mind tömve volt közönséggel.

Az ünnepélyt az ifjúsági énekhar kezdte meg a Szózat eléneklésével. Az énekhar kitűnő előadása Kauffmann Mátyás buzgalmát dícséri.

Ezután Kiss Lajos tanár, mint az önképzőkör elnöke tartott megnyitó beszédet, lelkesítő szavakkal méltatva a nap jelentőségét.

A talpra magyar Hoffmann L. tanuló szavalt, gyújtó hatással.

Az ünnepi beszédet Siposs Ernő tanuló, az önképzőkör alelnöke mondta. A beszéd ugy tartalmi, mint alaki tekintetben dícséretére vált az ifjú szónoknak, aki a közönség hazafias hangulatát a lelkesedésig fokozta. Harsogó éljen jutalmazta a gyönyörű beszédet s a szónokot

vonal húzódik végig tenger és ég között, derékon vágva ketté az előbb összeolvadó, egyszínű félgömböt. Azután, mintha a tenger alól tűzhányó tört volna fel, vérpiros ragyogvány borítja el az eget, sziporkákat szórva a ringó habocsák tetejére. Épen beérünk Catania kikötőjébe, mikor a látóhatár legkeletibb pontja haragos-vörössé lesz s a legtávolabbi hullámból felmerül a nap rézkorongjának széle. A hajnal piros köpenye aranyosra válik; még egy perc... s megérkezett a reggel.

Catania nagy város, látványos azonban nem igen van. Háza, utcái barátságatlanok; piszkos-sága mintaszerű. Mindössze fél napja vagyok itt, de alig várom a holnap reggelt, hogy tovább mehessenek.

Február 22. Reggel hét órakor vasuton indultam Syracusába. Utunk először a termékeny cataniai síkú vezet keresztül. Szántóföldek, rétek, kertek, szőlők, narancs- és citrom-ligetek között haladunk el, míg kiérünk a tengerpartra, hol egyik oldalról a végtelen víztömeg kísért bennünket, a másik oldalon pedig hegyek, dombok váltakoznak völgyekkel és medencékkel. A talaj mind terméketlenebbé lesz; alig lézeng egy-két fűszál a kövek között. Egyébnek sem való, mint a minék használják: kecskelegelőnek.

Úgy tíz óra körül megérkezünk az egykori görög városba, Syracusába, melynek szépsége és nagysága valaha messze földön híres volt. A történelemben is nevezetes szerep jutott neki a rómaiak és karthagóiak versengéséből kifolyólag. Mielőtt önállóságát végkép elvesztette volna, Archimedes, a jeles matematikus, védelmezte a rómaiak ostromlása ellenében a maga feltalálta gépekkel. Az ellenségnek azonban sikerült a várost

hatalmába keríteni s a zsákmányolás alatt a hagyomány szerint néhány marcona és tudatlan római katona betört Archimedes házába is, ki épen udvarában üldögélt, elmélkedésbe merülve s gondolatai megőrzésére botjával a homokba köröket rajzolgatva. A mint a harcokat megpillantja, magáról, életéről, veszedelméről elfeledkezve, rájuk kiált: Nolite turbare circulos meos.* De a figyelmeztetés hiába való volt; az egyik katona mellett termett és lándzsájával leszúrta.

Syracusa ma igazi kis város. Régi nagyságából nem maradt egyéb néhány érdekes romnál. Utcái között alig akad három lépésnél szélesebb úgy, hogy a kocsik csak nehezen közlekedhetnek. Épületei egyszerűek, minden dísz nélkül valók. A népesség azonban eleven, hangos, barátságos, rokonszenves. Vasárnap és farsang vége levén, délután az egész lakosság a szórakozásra gondolt. Az utcák tömve fiatalsággal, köztük már ma sok-sok álarcos, s vivják a konfetti csatákat egymással és az erkélyek közönségével. Az öreg ajtóik előtt ülnek, benn pedig az elevenebbek dobzó mellett tánéra (!) perdulnek. Ha az utcán feltűnik valamerre egy-egy furesább jelmez, van tolongás, kiabálás, nevetés és tréfálkozás. Elnézem őket egy darabig, s mikor elfáraszt a láрма, megyek ki a tengerpartra, Syracusának igazán csinos és kedves sétahelyére s végignézem a legszebb napnyugtát, melyet életemben láttam. A város egy kis félszigeten fekszik, honnan a széles tengeröblön át látjuk a szárazföldet. Hegyei mögé ép most merül le a nap s mintha farsangolni akarna a farsangolókkal, piros-sárga ruhába öltözteti az ég felét. A távoli dombok,

* Ne rontsátok el köreimet.

völgyek a rózsaszínű párázatban rezegni látszanak, az eget visszatükröző tenger pedig olyan, mint a folyó arany.

Február 23. Reggel bemegyek a legelegánsabb kávéházba, melyet találok (ez sem volt tulságos fényűzéssel berendezve) s kérek tejes kávé. Az egyetlen pincér nagy szemeket mereszt rám s kijelenti, hogy kávé ugyan adhat, de tejet ők nem tartanak. A tejes-kávé erre már nincsen divatban, csak a fekete. Megreggelizvén úgy, a hogy lehetett, körüljártam a várost, hogy lássam a hétköznapi életet, mely itt még nyilvánosabb, mint Italia éjszakai városában. A boltosok kirakják az utcára áruik felét; az iparosok künn dolgoznak, az asszonyok kötnek, varrnak, a lányok az ajtó előtt fészülködnek; az anyák ott tartják jól kiesinyeiket s ott rendeznek hajtóvadászatot gyermekeik fejében apró vadra. Ez itt mind oly megszokott és magától értetődő dolog, hogy rajta senkinek sem jut eszébe megütöközni. Természetesen az időjárás is hozzávaló: nyári meleg van.

A délutánt a romok megtekintésének szentelem. A várostól mintegy félóránnyira vannak a régi Syracusa maradványai. Nagyobb, épebb, összefüggőbb épület csak kettő van: az amphitéátrum és a görög színház. Mindkettő elég érdekes a maga nemében, de nem nyújt semmi újat annak, aki látta Rómát.

Hallom, hogy estére a dóm előtti téren katonazene lesz. Kimegyek én is hallgatni nézegetődni. Csakhamar nagy embertömeg verődik össze, felerészben jelmezzel, álarcgal. A gyerekek közül soknak papírruhája van s a felnőttek egynemelyikének jelmeze is kitelik holmi rozoga alsószoknyából és hálókabátból. De látni itt-ott gyönyörű

Fangler Lajos, Török Gyula és Fangler Ferenc Katona »Bánk Bánjának« egy felemelő részletét adták elő. A nagy költő szavai az ifjak által lelkesen és szabatosan előadva nem tévesztettek hatást.

A »Március 15.« című költeményt Deutsch O. tanuló adta elő.

A kereskedelmi iskola tanulóiból alakult zenekar az egyes számok között népdalokat, az ünnepély befejezéséül pedig indulókat adott elő, amelyeket a közönség lelkesedése többször megismételtetett. Az ifjak zenekara, amely tizennégy tagból áll, s amelyben mindenféle hangszer képviselve van, kitűnően játszik. A banda a primás vezetése alatt szorgalmasan tanul s a szorgalom és zenei érzék meg is látszott az előadásán.

Gyönyörűek voltak a kuruc nóták, amelyeket Eekstein V., Filipich K., Horácsék J., és Stolpa K. tanulók játszottak.

Az ifjúsági énekkar »Isten dicsősége« és »Normán dal« darabjainak sikere szintén nem maradt mögötte a zenekarnak.

Az ünnepély hazafias szelleme, az ifjúság lelkesedése magával ragadta a közönséget. A hazafias ünnep mintaszerű rendezése díszre válik az intézetnek, különösen a »Kisfaludy Önképzőkör« vezetőjének: Kiss Lajos tanárnak és az ifjúságnak.

A zalaegerszegi társaskör a kaszinó termeiben rendezett ünnepélyt, amely este 7 órakor kezdődött.

A dalárda éneke után Várhidy Lajos polgármester, a társaskör elnöke megnyitotta az ünnepélyt.

Azután Grész Elza k. a. szavalta el Petőfinék »Erdélyben« című felséges ódáját, a költőkirály egyik legremekesebb alkotásához méltó lelkesedéssel.

Ifj. Czukelter Lajos Ábrányi Emilnek »Glória« című költeményét adta elő akkora hatással, hogy az éljen és taps perecekig nem szűnt meg.

Németh Elekné Andaházy Irén urnő méltatta március 15-ikét. A magyar szívből eredt, magyaros érzéssel előadott felolvasás után újra a dalárda énekelt s az ünnepély a leglelkesebb hangulatban ért véget.

Az ünnepélyt multság követte és a közönség a késő éjjeli órákig együtt maradt.

A zalaegerszegi kereskedő ifjak önképző egyesületében este 8 órakor a Szózat eléneklésével kezdődött a hazafias ünnep, amelyet Schütz Frigyes elnök nyitott meg rövid visszaemlékezéssel.

Ezen ünnepély keretében leplezték le Kossuth Lajos areképét is. A leleplezési beszédet dr. Csák Károly tartotta.

Löwy Henrik elszavalta a »Talpra magyart«, amelynek refrainját az ifjúság együtt harsogta el a szavalóval.

A nagy nap emlékeit Kászonyi Mihály polg. iskolai igazgató méltatta. Költői lendülettel s a

történettudó komolyságával idézte fel a nemzet dicső napjának, a dicső nap nagy alakjainak emlékezetét, hazaszeretetre, a mult tiszteletére s a jövő munkálására buzdítva azokat, akik március 15-ikének áldásaiban nevelkedtek fel. A felolvasót a közönség zajos ovációkban részesítette.

»Március 15.«-ét Eisner József szavalta. Lelkes, szabatos előadása nagy hatást keltett.

Az ünnepélyt Breisach Samu zárta be egyszerű, keresetlen szavakkal éltetve a szabad magyar hazát s köszönetet mondva a megjelenteknek az ünnepélyen való részvételért.

A Hymnuszt a közönség felállva hallgatta végig.

A kereskedő ifjak együletében az ünnepélyt szintén tánc követte, március 15-ikének utolsó pece is együtt találta még a hazafias közönséget.

Az iparos ifjak önképző köre délután 3 órakor tartott ünnepélyt az ipartestület dísztermében. Papp Alajos elnök tartalmas megnyitói beszédet mondott, méltatva a nagy ünnepet. Március 15-ének jelentőségét Borbély György méltatta. Lendl Gyula, Práger Ödön és Mészori Béla hazafias költeményeket szavaltak. Végül Papp Alajos elnöki szava zárta be a díszgyűlést.

Idegenek között.

Sorrento, 1903. március 10.

Kedves barátom!

(H.) Azon tudatban vettem utamat Alsó-Olaszország felé, hogy itt a mi márciusi időjárásunk helyett kinyílt tavaszunkat találom.

Nagyon csalódtam. A földnek ezen részét sem kiméli az időjárás szeszélye; a citromok és narancsok hazájában a magas hegyek ormait, ezek között a Vezuvnak felső fele részét is tegnap reggel óta hó borítja s a bennlakók is esodálkozva nézik, hogy a hótól fehér hegyesücsből az esti sötétben gyakori tűznyelvek nyaldossák a magas felhőket; minek következtében a kráter ezidőben meg sem közelíthető. Mindebből szinte látom, hogy otthon pedig a negyedik tél állott be.

Az olasz bennlakók s a kiváló részben angol látogatók között szükségét érzem annak, hogy az otthoniakkal legalább papirosra érintkezzem.

Amiről írok, mindazt az otthoniak közül is többen közvetlen tapasztalásból, még többen pedig bő leírásból ismerik ugyan, de talán nem a reám tett benyomásokhoz hasonló forrásból. Ez oka annak, hogy egyet-mást hozzád s ha úgy tetszik, az otthoniakhoz intézve papirosra vetek.

Zágrábban léptem először, bár jogilag testvéri, tényleg azonban idegen földre.

tarkasávos selyemruhákat is, teleaggatva apró esőrgökökkel és csengőkkel. Az egyik oldalról három Mefisztó-alak rohan be a térre, vérvörösbe öltözve. Körülfutnak s eltűnnek. Másfelől szerencsének jönnek nagy aranykarikkal az orrukban és fülükben. Az egyiknek karjaiból szépen bepólyázott kis kutya pislogat ki. Természetesen szerencsén és arany egyaránt talmi. A zene közepében néhány pár táncos perdel; példájukat mások is követik; körülöttük meglazulnak a csoportok s helyet engednek nekik. Epen előttem áll meg egy kis fiu egy leánykával. Egyik sinces több 8—9 évesnél. A gavallér piros-zöldbe öltözött bohóc, a hölgyecske kék-fehér bébé. Átkarolják egymást, táncolni kezdenek és táncolnak oly komolysággal, oly kecsesen és ügyesen, mintha élethivatást teljesítenének. Rövid idő alatt nagy közönség nézi őket s a két apróság, arcukon hódításuk teljes tudatával, járják fáradhatatlanul mindaddig, míg csak a zenekar el nem hallgat. Későre jár az idő. Haza megyek nyugodni, de lefekvés előtt kiállok még egy kicsit az erkélyre, gyönyörködni az este szépségében s beszívni az üdítő tengeri levegőt. Velem szemben egy csinos góttillü villa esúcsíves kődisztései tündökölnék a holdfényben. Rajta túl az öböl terül el csendes nyugodt vízzel. Bolygó fénypontok uszó esónakokat jeleznek; a távolból bánatos olasz nóták dallama hallszik. Mindez oly elbájoló, álombarátító.

Február 24. Délután négy órakor hagytam el Syracusát. Rögtön ismeretséget kötöttem a hajó kapitányával, a ki egy fumei tanárnak a testvére s így magyar ember. De a magyaron kívül beszél olaszul, franciául, angolul, németül, tótul, horvátul és arabul. A kevés első osztályú utas

a hajón szétszóródva nézegette a partvidéket s csak a vacsora gyűjtött bennünket össze egy asztal köré. Az asztalfőn ült a kapitány, mellette balról egy angol, utána egy török-sapkás bácsi s végül én. Velünk szemben három angol hölgy foglalt helyet. A parancsnok elsőben is az én szomszédomat szólította meg: »Do you speak english?« — A felelet mélyszéges hallgatás. — »Parlez vous français?« — Hasonló válasz. — »Sprechen Sie deutsch?« — Csend. — Parla lei italiano?« — Ismét. — Most én tettem meg egy végső és egy kétségbeesett kísérletet, hogy meginduljon a társalgás! — »Loqueris latine?« A jó bácsi rám néz s folytatja a hallgatást. No de most már igazán elesdálkoztam s megkérdeztem a kapitányt, hogy ki legyen ez az alak, aki, úgy látszik, az ó- és új világnak egyetlen tisztességes és tisztességtelen nyelvvel sem áll személyes ismeretségben. S akkor tudtam meg, hogy az én utitársam nem más, mint Hussein Huszeni bég ő nagyméltósága, az ujonnan kinevezett tripoliszi török főkörmányzó, ki most meg állását elfoglalni. A nyelvbéli érintkezhetetlenség dacára azonban mégis megbarátkoztunk vele, először csak mutogatás útján, majd pedig, vacsora után, titkárjának közvetítésével, ki beszél franciául. Ez az alacsony barna török a szolgálószemélyzetbe van beosztva s azzal együtt utazik a harmadik osztályon, pedig nagyon intelligens embernek látszik, aki egyebek közt jól ismeri Vámbáry nevét és kutatásait. Vele van felesége is, a ki fátyol nélkül jár-kezel az utasok között, mint akármelyik európai nő. Érdekes arc, bár szépnek nem mondható. A tolmács útján egészen jól összeismerkedhettünk ő kegyelmességével, a béggel, ki figyelmességünknek néhány nagyon

Egyetlenegy ottani polgárral vettem alkalmat beszédbe ereszkedni, akinek szavaiból alig néhány perenyi társalgásból világosan meggyőződtem arról, hogy irigykedve gondolkodnak a — szerintük — dús gazdag Magyarországról.

Az illető utazott Magyarországon, látta Budapestet is, csudálkozó szavakkal fejezte ki azon tapasztalatát, hogy fő- és székvárosunk mily rohamosan emelkedik nyugatnak első fővárosai sorába, a magyar nép pedig mennyire örvendhet a jólétnek gazdagon termő földjén.

Ebben találok okát a horvátok azon nem szerény törekvésének, hogy, ha annyira kellenek nekünk, fizessük meg az árát.

Zágrábból a Karszt hegység felé haladva megbocsátottam horvát emberem irigykedését. Termőföldjük fővárosuktól nem nagy távolságig terjed, ahol már aztán a köves és szikla hegység tengerében mindig kisebb és kisebb helyen, utóbb csak apró mélyedésekbe a vízfordás által s bizonyára nagy munkával is összehordott termő földben lehetett látni gyengén zöldelő ritka vetéseiket. Lovaik, marháik oly aprók, hogy a mi göcseji gazdáink állatai azokhoz képest nagyon is kifejelettek és ámbár szántóföldjük laza, mégis négy ökör vonja az ekét.

A Karszt északi lejtőjén lerohanó zöld színű Drezinica folyót 15—20 méter magasságu függőleges sziklapartok korlátozzák. Medrében igen sok helyen, a folyón át keresztben mesterséges gátak emelkednek a víz színéig, mely gátak a vizet a gátnak nyitottan hagyott egyik végére szorítják, ahol a parthoz épült malom kerekei gyors forgással végzik munkájukat.

Karszt sziklái széken halad az erdősítés ahhoz képest, amint tíz évvel ezelőtt tapasztaltam. A hegység legmagasabban fekvő, kopár, sziklás területe azonban még mindig nem szelidül. Ehhez több emberöltő szükséges.

Fiuméről csak annyit említék meg, hogy a tervbe vett nagy kikötőnek kiépítése bár lassan, de folyton halad. Az épülő félben levő m. kir. tengerészeti akadémiának épülete pár hónap alatt készen fog állani negyven és néhány tanuló befogadására, amelyben négy évi elméleti tanítást követő két évi gyakorlat után a tanulók a tengerész tiszti vizsgát letehetik, e vizsgát követő ismét két évi gyakorlat után pedig a tengerész kapitányi képesítő lesz elnyerhető.

Az intézeti tanulók vagy egészen, vagy fele részben részesülnek állami segélyben. Állami segélyt nem igénylő tanuló évi 1200 koronáért nyer kiképzést és ellátást. Ezen akadémia kiegészítő része leendő tervbe vett tengeri iskolahajó.

Február 28-án délután 3 órára Abbaziából Fiuméba vissza érve a kikötő mozgalmas élete, mely mozgalom ez idő szerint azonban nagyon csökkent, tartósan lekötötte figyelmemet. Amikorra

finom török szírvarkával viszonozta, melyekből elveim fenntartásával én is elszívtam egyet, sőt lassanként olyan bensővé lett a barátság, hogy névjegyem is cseréltünk s Maltába való megérkezésünkkor csak többszörös meleg kézszorítás után s azzal a kölesönös biztosítással váltunk el, hogy a látogatás, ha egymás területére kerülünk, nem fog elmaradni. Azt hiszem, várhatunk!

Február 25. Angol területen vagyok. La Valetta, Malta fővárosa, kétségkívül egyike a világ legszabályosabban épült városainak. Az utcák mind párhuzamosak, illetőleg derékszög alatt vágják egymást. Idegen tipust, várakozásom ellenére, nem igen láttam; néhány turbános, szoknyás arab; egy-két szerencsén képviseli a dél-ibb világot. Érdekes teszi azonban az idegenre nézve a lakosság külső képét a nők viselete, a kik, állítólag egy pusztító járvány alkalmával tett fogadalomból kifolyólag, majdnem kivétel nélkül fekete kendőbe burkolva járnak, melynek felső kike-ményített része az arcot ernyőszerűleg fogja körül. Az első pillanatban szinte azt hittem, hogy itt a férfiakon kívül csak apácák laknak. Az Itáliából érkezőnek feltűnő a nagy rend is, mely itt uralkodik. Mig Olaszországban minden szabad, addig itt a felügyelet ép oly szigorú, mint akár Németországban. Az utca tele van rendőrökkel és piros kabátos angol katonákkal. Fejükön a mi gyermekeink készíttette papírhajóhoz hasonló keskeny angol sapka. Különbözik az egész város nem más, mint egy óriási erőd, hatalmas bástyafalakkal, sáncokkal, elzárható alagutakkal, felvonó hidakkal. Maguk a nagy kockakövekből épült házak is, lapos tetejük sarkaiból felszököző négyszögű tornyoskúkkal, zárt erkélyekkel mind-megannyi váraknak látszanak. Az erődítmények

négy óraker a másik hajó Abbaziából megérkezett, erős szirokko tört ki s látni lehetett az érkező hajóból kiszállóknak elhalványult, szenvedő arcát, szédelgő, bizonytalan menését, de sőt sok kiránduló nem volt képes saját lábán a parthoz közel fekvő valemely szállodába sem nyugvársra térni, a hullámzó tenger alig egynegyed órai utközben annyira megzavarta az utasokat, kik a tengeri himbálózáshoz szokva nincsenek. Ahhoz is erős természet kellett, hogy őket valaki szemlélhesse.

A fiumei olasz köznép osztálynak esti szórakozásán nincsen irigyelni valónk. Tapasztaltam, hogy alakatlan, zürzavaros vonós-zene mellett odaadással élvezi a vörös kabátos, hátul hosszan lelógó vörös sapkás népekesnek kerepelő szavakkal előadott egyhangú énekét s emellett megelégedetten költötte el egyszerű estebédjét.

A bor nagymérvű fogyasztásnak örvend annak dacára, hogy forgalmi árát a literenkinti 16 f városi fogyasztási adó nagyon emeli, amely fogyasztási adóból fűdözi a város iskolái összes szükségleteit. A hatósági közegek nem is gátolnak senkit a borfogyasztásban s bármily ordítózással szabadon mehet a városon végig az ittas ember, ezért rendreutasításban nem részesül.

Március 2-án reggel fiumében a Dániel Ernő személyszállító gőzösre szállva, nyugodt vizen haladtam, kevés utazóval.

Az egyforma tengeri ut közben más megjegyzésre méltó nem fordult elő, mint az, hogy délután egy és fél, nem különben 3 és 3/4 óraker a hajó árbocáról szemlélődő matróz jelezte, hogy a tengeren nem megszokott dolgot észlel. A figyelmet keltő ponthoz közeledve láttuk, hogy a hullámokon mintegy 20 méter hosszú, 70 cm. átmérőjű lekérgezett fenyőtörzs ring. Mindegyik alkalommal a hajó ezen törzsekhez lehető közel megállott, a mentőcsónakot leereszteni, ebben két matróz a vízre bocsátkozva a törzsre kötelet erősíteni s a hajóhoz húzni, és mindkét végénél fogva a hajónak egyiket egyik, másikat a másik oldalához kötni alig került 15—20 pernyi időbe, ami a tengerész ügyességét eléggé bizonyítja.

A hajó kapitánya nagyon örült a fogásoknak és pedig nemesak azért, mert ha ily törzs bármily erősen épült hajó alá, különösen annak csavarjához kerül, a hajó oly sérülést szenvedhet, hogy tovább menni képtelen, hanem azért is, mert a darabonkint 200 lírára értékelt törzsnek kifogása és parthoz szállításáért a kapitány és a hajó tulajdonosa szép díjazásban részesül.

Hajónk kapitánya beszélt, hogy néhány nappal előbb egy bárkából 60 darab ilyen fenyőtörzs került a vízbe s ezek most a tengeren szertesztet uszkálnak. Előzőleg már néhány darabot felfödöztek és kifogtak, minden hajós törekszik, nyilvánból ágyuk nézegetnek ki, nemkülönben ágyuk tátongnak a kormányzó palota előtt, sőt a sétatérén is. Az öbölben sok-sok száz járómu: kereskedelmi, személyszállító hajók, kisebb csavargőzösk, vitorlás bárkák, motoros csónakok, evezős ladikok s mindezek szemmel tartására rengeteg nagyságu hadihajók, mint ezerszemű szürke vasszörnyetek, megrakva katonákkal és ágyúkkal.

Ide ugyan be nem jön emberfia az angolok engedelmé nélkül.

A lakosság nagyobb részt bennszülöttekből áll, kik maguk között valami angollal kevert arab nyelvet beszélnek. A legtöbben tudnak angolul és olaszul is.

Este indultam vissza Maltáról. A kikötő mesés, tündéri, felejthetetlen látványt nyújtott. A hajók, különösen a hadihajók megszámlálhatatlan lámpái, apró villogó, kerek ablakai, a dereglyék fáklyái, a tova síkló csónakok ingó mécei, a kikötő ívlámpái, a parti házakból s üzletekből kiözlő fény, s mindez visszatükröződve és ringatózva a tenger lágyan mozgó vizében, oly kivilágítást képeztek, mely felülmúlt mindent, amit e nembem valaha láttam.

Az erődökben épen katonai gyakorlat folyt s a kikötő torkában öt erős reflektor sugarai találkoztak. Mintha a sötét égből kiszakítottak volna egy darabot s tulvilági fényesség áradna le, olyan ragyogás borította el a környéket. Szemeink alig bírták el a világoasságot, mikor keresztül mentünk rajta. Már messze künn járunk a tengeren s még mindig rávetődik egy-két sugár árbcunk csúcsára. Végre eltűnik az utolsó fénypont is s csak az éj csillagos köpenyének halvány rezgése vesz körül bennünket.

különösen veszélyességüknel fogva, a többit is kifogni.

Tíz órai hajózás után délután 6 óraker az anconai tágas kikötőbe érkeztünk. Nagy távolságból láthatók voltak már a magas hegység meredek oldalai. Ancona a nyugati tájt ölelni látszó félkör hegység ölében fekszik. Háza egy máshoz tömötten szorulnak s a 3—4 emeletes épületek mintha egymásra volnának rakva a tengerparttól kezdve föl a hegyek magasságának feléig. Meglepő, amint a nyugodni készülő napnak sugaraitól az ezernyi ablak üvegei villognak.

A kikötő nemesak a multban volt, hanem most is erődtett hely, ahova a félkörben épült széles szikladarabokból összerakott falnak a nyílt tengerbe nyúló végpontjain épült két erőd közt levő keskeny nyíláson juthat csak a hajó a kikötő öblébe.

A város utcái szűkek, egyedül a Viktor-Emanuel utca elég tágas arra, hogy a villamos napokkal való világítás mellett a közönség nagy tömegben végezze esti sétáját, amint ez — tapasztalatom szerint — minden olasz városban nagyon divatozik.

Anconában már meg kellett tanulnom, hogy az olasz nem kétszer tizenkét órára, hanem éjjelben kezdődő huszonnégy órára osztotta be az egy napot; továbbá, hogy a mi öt fillérünkkel egyenlő értékű öt centesimi vörösréz pénzdarábnál kisebb, illetve kevesebb értékű pénzdarábjai nincsen, valamint, hogy egyedül a nálunk viaszosnak nevezett gyujtót ismeri.

Anconából március 3-án reggel induló gyorsvonattal folytattam utamat Róma felé, a római Appenninek északi lejtőjén fölfelé.

Az Adria part vidéke termőerővel megáldva mindenütt kerti művelés alatt áll.

Szederfák szép sorrendben, egymástól 10 meter távolságra ültetve mindenfelé. Minden szederfa tövéből egy-egy szőlő tőke van a fára magasban eresztve szálvesszőkkel, amelyek már megmetszve a szederfának szintén megmetszett és megtisztogatott korona ágaihoz fűzve szőlőkkel vannak kötözve. A szederfák alja, a városoktól távolabb vidéken, szántó föld, a hol a gabona vetés a keskeny, alig egy méter széles közökön nem buján ugyan, de szép egyenletesen zöldel.

Vonatunk kellő gyorsasággal halad mindenütt a nem kanyargós Esino folyam balpartján.

Szőlő- és borgazdasági tanfolyamok néptanítók részére.

A földművelésügyi miniszter a szőlőművelés szempontjából kiváló fontossággal bíró községekben alkalmazott néptanítók részére, az e téren működő szakközegek vezetése alatt, az alábbi helyeken, az előző évek példájára, a folyó évben

Febr. 26. A reggeli hét óra már a fedélzetet talál. Mintha a tenger közepes-közepén volnánk. Semerre sem látszik egy csipetnyi szárazföld sem. Köröskörül csak víz és ég, a meddig a szem eltekinthet. A hajó mély barázdát vág a vízbe, mely hosszan-hosszan megjelöli utunkat. De a távolban egybeolvadnak a felkavart habok a s fma tükörrel s eltűnik minden nyom, mely a tovaszáguldó hajóra emlékeztet. Akáresak az emberi élet.

Ainsi tout change, ainsi tout passe:
Ainsi nous mémes nous passons,
Hélas! sans laisser plus de trace
Que cette barque, où nous glissons
Sur cette mer où tout s'efface. (Lamartine.)

Délben újra Messinában vagyunk, hol száz III. osztályu utast szállásolnak be a hajófenék egyik részébe. Hosszu utra indultak: Nápolyba s onnan Amerikába. Szegény kivándorlók, a kiknek a hazai föld nem tud kenyeret adni. Nagy az inség a környéken, sokan éhenhalnak.

Hét óra körül indulunk tovább. Késő este fölmegek a parancsnoki hidra széttekinteni s élvezni a csillagos ég, a beálló éj és mérhetetlen tenger szépségét. Fenn állok a magasban soká, még éjjelkor is, a mikor feltűnik a távolban a Stromboli tűzhányó időről-időre megvilágított kúpja. Vörös fényoszlopok törnek fel mélyéből, ki tudja, hány század óta, s ki tudja, még hány századig! Elhaladunk a Lipari szigetek mellett s kijutunk a szabad tengerre. Setéség és némaság honol köröskörül; nem világít más, mint a csillagok gyenge fénye; nem hallatszik más, mint egyhangú zakatolása a hajónak, mely rohan előre, a határtalan vizeken keresztül.

Vida Sándor.

is négy hétre terjedő szőlő- és borgazdasági tanfolyamokat fog rendeztetni.

A tanfolyamok célja az, hogy az azon résztvevő néptanítók a szőlő- és borgazdaság terén, különös tekintettel az elpusztult szőlők felújítása, gyakorlatilag és részben elméletileg is kiképeztessenek oly célból, hogy e szakmában a népközlőkben s a gazdasági ismétlőiskolában a tanulóknak oktatást nyújthassanak, illetőleg az ifju nemzedékben a szőlőművelés iránt érdeklődést ébreszteni képesek legyenek s általában az illető községben a nagyobb szakértelmet és szakképzettséget nem igénylő, egyszerű szőlő- és borgazdasági ismeretek népszerű terjesztését előmozdítsák.

Az egész tanfolyam négy hétre terjed és két részletben tartatik meg és pedig a tanfolyam első része tavasszal, a második része pedig ősszel 14—14 napon át. A tanfolyamon mind a két időszakban, tehát az egész négy héten át ugyanazon tanítók vesznek részt.

A tanfolyamok helyéről és idejéről a következő kimutatás nyújt tájékozást:

Szentendrén április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 5-től október hó 18-ig. *Tapolczán április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 8-tól október hó 21-ig.* Pozsonyban április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 7-től október hó 20-ig. Egerben április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 7-től október hó 20-ig. Tarezalón április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 15-től október hó 28-ig. Biharidőszegen október hó 27-től május hó 10-ig és október hó 5-től október hó 18-ig. Ménesen április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 7-től október hó 20-ig. Nagyenyeden április hó 27-től május hó 10-ig és október hó 12-től október hó 25-ig.

A tanfolyamokra kizárólag olyan néptanítók fognak felvétetni, a kik — tekintet nélkül arra, vajjon állami, községi, vagy felekezeti iskolánál vannak-e alkalmazva, — oly hegyvidéki községben működnek, a hol a filloxera a szőlőket már megtámadta, vagy már el is pusztította s a hol a lakosság kizárólagos, vagy fő kereseti forrását a szőlőművelés képezi.

A tanfolyamokra fölvevő néptanítók utiköltségeik s a lakás és élelmezési költségek fedezésére az egész négy heti tanfolyam tartamára, egyenkint 120 K, azaz százharminc korona általányt kapnak, mely összegnek fele: 60 K, azaz hatvan korona a tavaszi, másik fele pedig az őszi tanfolyam első napján szabályszerű nyugtáikra a tanfolyam vezetője által fog az illetőknek kifizettetni.

A tanfolyamokra fölvevő néptanítók ugy az elméleti oktatásban, mint a gyakorlati munkákban pontosan és szorgalmasan résztvenni tartoznak.

Felhivatnak azok a néptanítók, a kik ezeken a tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy egykoronás bélyeggel ellátott kérvényeiket (a melyben életkoruk, nyelvismeretük, tényleges alkalmaztatásuk valamely nyilvános népközlőnél, a szőlő- és borgazdaság terén esetleg történt eddigi működésük is feltüntetendő, s ezen körülmény közvetlen iskolai hatóságaik által is igazolandó) folyó évi április hó 1-ig illetékes királyi tanfelügyelőjük útján ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőhöz (illetőleg vincellériskola igazgatóságához) nyujtsák be, a kinek kerületében jelenleg működnek.

Hivatalos-rovat.

I.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsa közhírré teszi, hogy az 1903. évi általános himlőoltások f. évi április 18-ától kezdve minden szombaton d. u. 2 óraker az új ovoda földszinti termében, az újraoltások pedig április 17-től kezdve minden pénteken d. u. 2 óraker az elemi iskolában fognak a város orvosa által eszközöltetni. Felhívja a tanács az érdekelt szülőket, hogy az oltásra kötelezett gyermekekkel a kitűzött helyen és időben annyival inkább megjelenjenek, mert elmaradás esetén egyszeri megintés után az 1887. évi XXII. t.-e. 11-ik §-ában megszabott fokozatos pénzbüntetéssel fognak sújtatni.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. március 14-én tartott üléséből.

II.

Zalavármegye alispánjának 32378/ni. 1902. számú rendelete folytán a zalaegerszegi állattulajdonosokat a következőkről értesitem: Zala-

egerszegi állattulajdonosok, ha állataikat a közelben fekvő községekben tartásra (felenyereségre) kívánják kiadni, ezen állataikat az oda való elhajtás (odaszállítás) előtt az 1888. VII. t.-c. 40000 számú végrehajtási rendeletének 8-ik §-a értelmében a saját nevükre szóló és megfelelően irányított marhalevéllal kell ellátni, minthogy a szóban forgó „tartásra kiadás” nem tekinthető „gazdaság folytatásának”, melyre nézve a hivatkozott rendelet 10 §-a a marhalevél nélkül való hajtás kedvezményét biztosítja, annál kevésbé, mivel a felenyereségre kiadott állatok egy része bizonyos idő múlva azon egyén tulajdonába megy át, kihez azok tartásba kiadattak.

Továbbá ha a tulajdonos a már valamely községben tartáson levő állatait onnan vásárra szándékozik elhajtani, tartozik azok marhaleveleit az egészségi bizonyítvány és az irányítás megújítása végett azon község marhalevél kezelőjénél bemutatni, a honnét azok elhajtattak, vagyis ahol tartáson vannak.

Zalaegerszegen, 1903. március 16-án.

Várhidy Lajos
polgármester.

Hírek.

Ág. evangélikus istenítisztelet lesz f. hó 25-én délelőtt fél tizenegy órakor a felsőkereskedelmi iskola emeleti nagytermében.

Igazságügyi kinevezés. A m. kir. igazságügy-miniszter dr. Vallner Bernát budapesti törvényszéki joggyakornokot a zalaegerszegi kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Zakál Henrik ügyvédet a csáktornyai állami tanítóképző intézeti igazgatótanács rendes tagjává kinevezte.

A vármegyei tisztviselők mozgalma. Zalavármegye tisztviselői Csertán Károly alispán elnöklése alatt a fizetés rendezés iránt megindult országos mozgalomhoz való csatlakozás tárgyában értekezletet tartottak, amelyen a központi tisztviselők teljes számban s a járási főszolgabírák közül is többen részt vettek. Azok, akik az értekezleten nem jelenhettek meg, levélben jelentették ki a mozgalomhoz való hozzájárulásukat. Csertán Károly az értekezlet megnyitása után üdvözölte a megjelent tisztviselőket, ezután pedig Árvay Lajos főjegyző ismertette az értekezlet tárgyát, az országos mozgalmat, amely abból a célból indult meg, hogy a vármegyei tisztviselők részére az állami tisztviselőkkel egyforma javadalmazást, rangban és fizetésben való előmenetelt eszközöljön ki. A jelen voltak egyhangulag kimondták, hogy Zalavármegye tisztikara csatlakozik a mozgalomhoz és bizottságot választ, amely a mozgalmat figyelemmel kíséri, annak intézésében részt vegyen s a vármegye tisztikarát képviselje. A bizottság elnöke: Csertán Károly alispán, tagjai: Árvay Lajos főjegyző, Thassy Kristóf főügyész, dr. Hány István főorvos, Trsztyánszky Ödön árvaszéki elnök, Thassy Lajos központi, Füzik Gyula sümegi főszolgabírák, Czukelter Lajos első aljegyző, Fitos Márton levéltárnok, dr. Csák Károly árvaszéki elnök, Kozáry Lajos közgazdász és Hutter Ferenc árvaszéki kiadó. A március 25-én Budapesten tartandó országos értekezleten Zalavármegye tisztviselői karát Csertán Károly alispán, Thassy Lajos főügyész dr. Hány István főorvos, Trsztyánszky Ödön árvaszéki elnök, Füzik Gyula sümegi főszolgabíró, dr. Lukonich Gábor tb. főorvos, dr. Csák Károly árvaszéki elnök, Hutter Ferenc árvaszéki kiadó s a még esetleg csatlakozó tisztviselők fogják képviselni.

Elhunyt plebános. Áts Sándor káptalanfai r. kath. plebános, egyházkerületi tanfelügyelő hosszas szenvedés után 47 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett temették el. Béke poraira.

Gyászhir. Özv. Fischer Miksáné szül. Mayer Betti urnő 62 éves korában Zalaegerszegen e hó 17-én elhalt. A megboldogultban Faragó Ödön, a budapesti technológia tanára és Faragó Béla zalaegerszegi gyáros édesanyjukat, Wimmer Lipót kir. államvasuti főmérnök anyósát gyászolják.

Záróvizsgálatok. A zalaegerszegi állami gazdasági ismétlő iskolában a közismereti tantárgyakból a vizsgálatok f. évi március hó 29-én délelőtt 8 órától az I. III. fiú- és III. leányosztályban, délután 2 órától az I. II. leány- és II. fiúosztály-

ban a központi iskolai épület földszinti termeiben tartatnak. E vizsgálatokra a t. c. tanügybarátokat és a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja az Igazgató.

Kaszinó estély. A zalaegerszegi kaszinó ebben az idényben március 28-án tartja utolsó estélyét, amelynek műsora oly érdekes, hogy bizonyára nagy közönséget fog összetoborzani. A műsor a következő: I. A köny. Zenéjét szerezte Székely Márton, vegyes karra átírta Kauffmann Mátyás. Éneklik: Csesznák Melanie, Hány Lenke, Isoó Mariska, Isoó Viola, Lányi Ilonka, Skublies Antika, Skublies Marianne, Szigethy Elza, Dr. Thassy Gáborné urhölgyek. Bubics Tivadar, Briglevies Karoly, ifj. Czukelter Lajos, Horváth István, Nagy Károly, Skublies Gábor és Udvardy Imre urak. Zongorán kíséri: Hány Clarisse urhölgy. II. Bob belépője. Énekli a teljes kar, zongorán kíséri Hány Clarisse urhölgy. III. A rendelő óra. Vigjáték 1 felvonásban, írta Almássy Tihamér. Rendező: Dr. Csák Károly. Szereplők: Dr. Faragó Roland orvos, Dr. Thassy Gábor. Szidónia neje, Csesznák Melanie. Hermin leánya, Deák Mica. Pennás városi képviselő, Ellmann Ödön. Vazul fia, Dr. Rézler Kornél. Ravianszky legfőbb ítélőszéki bíró, Végess János, Pál inas, Dr. Skublies Ödön. Böske eseléd, Isoó Viola, I.-ső biztos, Bubics Tivadar, II.-ik biztos, Dr. Kaszter Ödön. I.-ső hordár, Nagy Károly, II.-ik hordár, Deák Iván. Történik Budapesten, idő: a jelenkor. IV. A hajnal ébredése. Daljáték zongora kísérettel. Írta Várad Antal, zenéjét szerezte: Hazslinszky Gusztáv. Énekli a női kar, zongorán kíséri Hány Clarisse urhölgy. Karnagy: Kauffmann Mátyás. A műsor pont 1/9 órakor kezdődik. Bizunk benne, hogy a közönségnek kedves szórakozást fognak nyújtani az összes számok, amire az énekkar tagjai s a műkedvelők teljes ambícióval törekednek.

A zalaegerszegi önkéntes tüzoltó-egylet f. hó 22-én d. u. 2 órakor az áll. elemi népiskola egyik földszinti helyiségében tartja közgyűlését a következő tárgysorozattal: évi jelentés felolvasása, a számvizsgáló bizottság jelentése, tisztviselők és csapattisztek választása, az 1903. évi költségvetés megállapítása, egyleti orvos és pénztárnok évi tiszteletdíjának megállapítása, esetleges indítványok tárgyalása.

Közgyűlés. A zalaegerszegi kerületi betegsegélyző pénztár évi rendes közgyűlését f. hó 22-én d. u. 2 órakor tartja az ipartestület dísztermében.

A szentsirra a következő hívek adományoztak: Horváth József 1 K, Deveser Gyula (Gébart) 2 K, Jakabfy Lajos 2 K, Horváth Mihály 1 K, Beke István 1 K, Deveser István 1 K, Bekes Károly 30 f, Badler József 40 f, Weisz Jánosné 40 f, Beber Juli 20 f, Szalai Pál 20 f, Bödör Ferenc 1 K, Horváth Ferenc 1 K, Pál László 1 K, Königmayer Ilona 2 K, Gyeszly Teréz 1 K, Jónás Ferencné 60 f, Ór Rozália 1 K, Soós Mária 1 K, Lőrincz Katalin 40 f, Németh Mária 20 f, Zalaegerszegi Ipartestület 5 K, Kovács László 1 K, Kerületi betegsegélyző pénztár 5 K, Gombás István 1 K, Suffenhauer Frigyes 1 K, Dergáts Rezső 1 K, Klosovszky Ernő 1 K, Szakály István 1 K, Veber Adolf 4 f, Puer István 1 K, Pap Alajos 1 K, Jady Károly 50 f, Pitterman István 40 f, Takács István 40 f, két bagodi hívő 1 K, Zaicsik István és neje 2 K 10 f, Zsuppán József és neje 1 K, Császári Juliánna 1 K, Miklós Jánosné 50 f, Kondor Józsefné 1 K, Baján Sándor és neje 50 f, Horváth Ferencné 10 f, Brna Jánosné 1 K 20 f, Paraszthy Pálné 1 K, Rosenkranz József, Gáspár Géza és neje 20 f, Horváth Lajos és neje 1 K, N. N., 04 f, Mónok Anna 20 f, Lukácsné 20 f, Snatter István 20 f, Hajmási János 1 K, Deák Mihály 1 K, Péterfy Róza 30 f, Farkasné 20 f, Ádám Elekné 40 f, Tóth Imréné 40 f, Szabó István 20 f, Molnár Sándorné 20 f, Keckés Józsefné 20 f, Ekhárdt Ignác 10 f, Kovács Sándor és neje 50 f, Gerencsér Jakab és neje 1 K, Bertalan Endre 30 f, Hagymássy Gyuláné 1 K, Oszterbauer Antalné 40 f, Nagy Antalné 40 f, Bolz Sándorné 1 K, Kovács István és neje 60 f, Rózsás János és neje 20 f, Varga Károly és neje 60 f, Katona Imre 60 f, Németh Györgyné 1 K, Kovács Jolán 1 K, Söjtöri Károly 20 f, Soós József 30 f, Grünvald Károly 24 f, Adamich Józsefné 20 f, Hencz Györgyné 1 K, Novák Sándor 3 f, Németh Béla (Szombathely) 4 K, özv. Kereszturiné 40 f, Horváth Gyuláné 1 K, Mart Pálné 1 K, Völfer István

40 f, Zalaegerszeg vidéki hitelszövetkezet 40 f, N. N., 40 f, Pesti Gizella 1 K, Fülöp József 2 K, ifj. Kereszturi György 40 f, Sebestyén Antalné 50 f, Mátyás József 40 f, Balázs Gábor 20 f, Mizsik János és neje 2 K, Kovács György 60 f, Ekler Sándor 20 f, Kósa Anna 40 f, Bek Mária 20 f, Böröndi Gyula 40 f, Vimpláti Lőrinc 1 K 40 f, Novák Mária 40 f, Mester János 40 f, Zsuppán Péterné 40 f, Novák Sándor 40 f, Vida Rozi 30 f, Rózsás Ágnes 10 f, Petőfi István 40 f, Bogdán Károly 40 f, Hóbor Gábor 40 f, Férst Rozi 10 f, Hány János 12 f, Bócz Józsefné 40 f, Vizlendvay Józsefné 1 K, Egyed Verona 20 f, Kósa Pálné 40 f, Király Pálné 20 f, Fábrián Józsefné 30 f, Kocsis János 40 f, Kósa Teréz 10 f, Bödör Károlyné 20 f, Bödör Jánosné 20 f, Bödör Sándorné 30 f, Horváth József 40 f, Pers Károly 1 K, Juhász Pál 20 f, Novák Ferencné 1 K, Füsü Pálné 20 f, Varga Ferencné 20 f, Lipovics Józsefné 40 f, Varga József 40 f, Bogdán János 60 f, ifj. Bogdán János 40 f, Jónás Györgyné 40 f, Kupó Vendel 60 f, Babadies Sándor 60 f, Torkos János 60 f, Gulyás Babi 1 K, Tornados Ferenc 1 K, Horváth Mihály 10 f, Fülöp Rozália 20 f, Tóth Pongrácné 60 f, Varga Károly 40 f, Hári Farkas 40 f, Kovács Ferencné 40 f, Hári Károly 40 f.

Az országos gazdasági cselédsegélypénztár kötelékébe dr. István Vilmos szombathelyi megyéspüspök 500 koronával alapító tagnak lépett be, egyszersmind összes számszerint 81 cselédjét biztosította a segélypénztárnál s a biztosítási díjak fizetését magára vállalta.

Eljegyzés. Berger Ármán zalaegerszegi kereskedő eljegyezte Schwarcz Mór kövesdi (Sopron-megye) kereskedő kedves leányát Ninát.

Nagykanizsa virilista képviselői az 1903. évre: herceg Batthyány Strattmann Ödön, Nagykanizsai takarékpénztár, Délzalai takarékpénztár, Zalamegyei Gazdasági takarékpénztár, Gutmann Aladár, Déli Vaspálya-társaság, Nagykanizsai Bank-egyesület, Izraelita hitközség, Harkányi Ede, Elek Lipót, Nagykanizsai Tárházak, Franz Lajos, Gutmann Vilmos, Gutmann László, Gutmann Ödön, Weiser József, Kereskedelmi- és Iparbank, Bogenrieder József, Babochay György, Tinagl Lajos, Scherz Richárd, Hertelendy Béla, dr. Tuboly Gyula, Rapoch Gyula, Pongrácz Jakab, Saner Ignác, dr. Schwarcz Adolf, Strem Vilmos, Strem Tódor, Eperjessy Sándor, dr. Szabó Zsigmond, Grünhut Alfréd, Zerkovitz Lajos, Zerkovitz Oszkár, Pozsonyi Aladár, dr. Dick József, Armuth Náthán, Szedemann Samu, Aezél Pál, Stern J. Mór, Práger Béla, Nagykanizsai kaszinó, Unger Ullmann Elek, dr. Szekeres József, gróf Hugonay Béla, Rosenberg Izraelné, Blau Lajos, Hlatkó János, Vucskits János, özv. Blau Pálné, Györfly János, Grünhut Henrik, Kaufer József, Sebestyén Lajos, özv. Csima Jánosné, dr. Pihál Viktor, Belus Lajos, Görög-keleti hitközség, Sartory Oszkár, Miltényi Sándor, Schönfeld Miksa, Morandini Román, Veró Henrich, Vidor Samu, Oroszvály Gyula, dr. Plosszer István, Schwarcz Gusztáv, özv. Schwarcz Samuné, Elek Ernő, özv. dr. Szukits Nándorné, Ebenspanger Leó, Elek Géza, Löwy Adolf, Weismayer Lipót, Rosenfeld Adolf, Kranz Lipót, Rosenfeld József, Pollák C. Rudolf, Simon Gábor, dr. Brünzl Alfréd, Reichenfeld Gyula, ifj. Fesselhofer József, Danenberg Jakab, Weisz Adolf, Weisz Tivadar, Blau László, özv. Dobrovits Dömötörné, Mészáros Antal, Sommer Sándor, Schulhoff Adolf.

Gyermekmenhely a Balaton partján. Somogyvármegyében a Balaton partján egy gyermekszanatórium építését vették tervbe. A Balaton parti birtokosok siettek áldozatkészségükkel a sanatórium létesítését biztosítani s többen ingyen telket ajánlottak fel. Gróf Jankovich László, vármegyénk főispánja lellei birtokából szintén ajánlotta a szükséges területet.

Uj fürdőtelep. A Balaton somogyi partján egymásután épülnek az új fürdőtelepek, míg Zalában — kivéve talán Keszthelyt — egy új villa felépítése is esemény számba megy. Néhány évtized múlva a somogyi parton végigfutó vasút villasorok közt halad az egész part mentén. Legutóbb gróf Zichy Béla a Fonyód és Mária-telep között fekvő területet parcelláztatta s miután a telkek olesók és a felosztott terület fenyőfákkal már régebben be van ültetve, az új telep bizonyára gyorsan fel fog lendülni.

Nagykanizsai r. t. város legutóbbi képviselő-testületi ülésén tudomásul vették Erzsébet királyi herceggasszony halála alkalmából a város részéről felküldött részvétirata érkezett leiratot; jóváhagyták a gyámpénztár és a kórháznak 1902. évi számadását, valamint a közkórház új alapszabályait és szolgálati utasítását; felhatalmazták a tanácsot a közbiztonság és a Polgári Egyetértésnél szükséges telkek megvételére; tudomásul vették a kereskedelemügyi miniszter leiratát a Nagy- és Kiskanizsa közötti utszakasz kiépítése tárgyában.

Csáktornya város képviselő testülete Novák Ferenc helyettes bíró elnökle mellett tartott ülésén tárgyalás alá vette a kiküldött számvizsgáló bizottság által megvizsgált és helyesnek talált 1902. évi zárószámadást, melynek adatai szerint a közpénztárnál a bevétel 85.984 K 23 f, a kiadás 86.252 K 21 f volt, a 267 K 98 f tulkiadást az állampénztár fedezi; a községi szegényalap bevétele volt 15.268 K 34 f, kiadása 4.836 K 31 f s így vagyonmaradványa 10.432 K 03 f; a tartalékalap számadása szerint a bevétel 61.471 K 01 f, kiadása 53.167 K 56 f, így a maradvány 8.302 K 45 f volt, melyet az 1903. évre bevételkép előirányoztak, a kórházi alap vagyona 1902. év végén 10.350 K 62 f, amely egész összegében gyümölcsözőleg van elhelyezve. A képviselőtestület a bemutatott 1902. évi zárószámadásokat változatlanul elfogadta és Ziegler Kálmán indítványára a számvizsgáló bizottságnak jegyzőkönyvileg köszönetét fejezte ki sikeres működéséért s a zárószámadásokat felülvizsgálás végett betérjeszti a vármegye törvényhatóságához.

A villamos telep jövedelmezősége. A villamos telepek fontos közgazdasági jelentőségét kitűnően illusztrálja az a körülmény, melyről az egyik fővárosi közlöny tesz említést s a mely szerint Nagybeszterce városának villamos telepe az elmúlt évben 42.000 K üzleti felesleget szállított be a város pénztárába. Az előző évben 35.000 K volt a telep haszna. Ez az eredmény legmeggyőzőbb bizonyíték arra, hogy a villamos világitás kérdésének leghelyesebb megoldása az, ha a város maga épít villamos telepet.

Képviselőtestületi ülés. Sümeg képviselőtestületének legutóbbi ülésén Pozsonyi József városbíró bejelentette, hogy a zárdaügyi határozatot a vármegye törvényhatósága jóváhagyta. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette s Eitner Zsigmond országgyűlési képviselő, Németh János és dr. Lukonich Gábor képviselők által álló bizottságot küldötték ki, hogy a szerződésnek megerősítését a vallás- és közoktatásügyi minisztertől személyesen kérelmezzék. — A közmunkára vonatkozó előjárásági javaslatot egyhangulag elfogadták. Dr. Lukonich Gábor képviselő indítványára az előjárásági utasították, hogy Sümegen a hetivásárokon marhavásár tartása iránt a szükséges intézkedéseket tegye meg.

Népgyűlés Sümegen a katonai javaslatok ellen. Sümegen f. hó 15-én a katonai javaslatok ellen népgyűlést tartottak, amelyen Eitner Zsigmond, a kerület országgyűlési képviselője, üdvözölte a nagy számmal megjelent polgárságot s indítványára Bogyai Jánost elnökül, Ambrus Andort pedig jegyzőül választották meg. A megválasztott elnök üdvözölte ezután a megjelenteket; majd Eitner Zsigmond országgyűlési képviselő tartott általános helyesléssel fogadott beszédet, melynek végén felhívta a polgárságot, hogy kérvény útján tiltakozzék a katonai javaslatok ellen. Többen szóltak még, helyeselve a tett indítványt, mire Ambrus Andor, a népgyűlés jegyzője, felolvasta a határozati javaslatot és a képviselőházhoz intézendő kérvény szövegét, amelyet egyhangulag elfogadtak s benyújtására Eitner Zsigmond képviselőt kérték fel.

Köszönetnyilvánítás. A pacsai iparoskör halás köszönetét nyilvánítja február 22-én tartott mulatóságán történt következő szíves felülfizetésekért: Gaál Miklós 4 K, Kovács Béla, Nagy Árpád 2—2 K; Harth István, Somlyó Ignác, Glasner Miksa, Sternberg Márton, Kapeza Ferenc, Zala Zsigmond, Kohn Sándor, Sternberg Vilmos, Lázár Ágoston, Gross Ödön, Weisz Hermán, dr. Winkler Károly, Büchler Gyula, Kastl Ignác 1—1 K, Rechnitzer Jakab 1.60 f, Cziklin Aladár 80 f, Szabó Pál 60 f, Bognár László, Lajos János, Kelemen József, Horváth József, Klein Vilmos, Kahlasz Lajos 40—40 f, Hath Ferenc, Palinko Imre, Kovács Viktor, Abranovics Antal 20—20 f.

József napja. A nép József napját tekinti a tavasz kezdetének s a földművelő lesi, várja, milyen napra virrad március 19-ikén, mert ez a nap elárulja, milyen lesz az egész tavasz. Az idei József nap boros reggellettel kezdődött, később kiderült, de estefelé ismét felhőbe borult az ég. Ebből nem nehéz kitalálni, hogy a tavasz széles lesz, mint rendesen. Részletesebb időjárásba nem merünk becsátkozni, a mióta a mi helyi érdekű meteorunk azt jövendölte, hogy egy hét múlva kinyílik az ibolya s ugyanazon napra beköszöntött a 15 fokos hideg, zord hóviharral.

Tiszti orvosi vizsgálatok. A folyó év tavaszán Kolozsvárott megtartandó tiszti orvosi vizsgálatok folyó évi április hó 6-án veszik kezdetüket.

Kabát lopás. Vigan társalgott benn a szalomban egy fiatal ur szép vis-a-vijával; kávébarna színű, hosszú, sáros felöltőjét pedig a folyosón hagyta. Azonban arra járt egy vándorló legény, megtetszett neki a szép felöltő s úgy vélekedett, ha magára ölti többet használ vele, mintha tovább is őt függ a fogason. És úgy is lett. — Persze, hogy meg volt illetődve a gazdája, mikor szép, divatos felöltőjének csak hült helyét találta. Jelentésére a rendőrség megindította a nyomozást és sikerült is az ellopott kabátot megtalálni, melyet tulajdonosának visszaadott. A tettes azonban elmenekült.

Az ablakos tót gyásza. Mikor Pollák Gáspár az ablaküveggel telerakott nagy kasztnival megindult Privigyéről, egészen szegény ember volt s nem is motoszkált a fejében az a gondolat, hogy valamikor gazdagságra vergődne. De a sors könyvében más volt róla megírva. Pollák Gáspár szorgalmasan ablakozott s idők multával valami 90 pengőcskét kuporgatott össze. — Ezenkívül szerzett magának egy nikkel zsebórát, meg szép sárgaszínű láncot, mely a napfényen éppen úgy csillogott, mint az arany. A megtollasodott ablakos éppen a napokban akart hazamenni az övéihez, de valami közbejött s ez eltérítette a szándékától. A napokban nagyot mulatott a bogozsolói csárdában s míg ő a poharat hajtogatta, addig valami élelmes tolvaj ellopta az összes pénzét, az óráját, meg az aranyláncot is. A meglopott atyafi jelentést tett ugyan a csendőrségnél, de azért nem valószínű, hogy épenséggel olyan szegényen megy haza Privigyére, mint ahogyan onnét eljött.

A gazdaközönséget érdeklő felsőbb hatóságok elvi jelentőségű határozatai. 1. A mesterséges bor elkészítése által elkövetett kihágás tényállásának megállapításánál közömbös, hogy a természetes bor vízzel, vagy pedig mástól vett, már vizezett mesterséges borral kevertetett. 2. A méhesből ellopott méz és a méhek megfojtása miatt indított ügy elbírálása a bíróság hatáskörébe tartozik. 3. A megbetegedett eselédnek a gazda által nyújtott házi ápolás időtartama beszámítandó abba a kórházi ápolási 30 napba, a melyre vonatkozólag a gazda kötelezettségét a törvény megállapítja. 4. Az erdőőr mezőgazdasági eseléd s e címen az általa lakott ház adómentes. 5. A csendőrség idegen területen engedély nélkül vadászás által elkövetett kihágás miatt panaszemelésre nem jogosult.

Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem, hogy virágmagvaiból fakad a legszébb virág. — Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

Megtámadott rendőr. Domján Ferenc és Grosz Márton péksegédek részeg állapotban bandukoltak a minap Óla külvárosban. Domján, a ki azon a napon szabadult ki a helybeli kir. törvényszék fogházából, az ott cirkáló rendőrt gunyszavakkal illette és azzal fenyegette, ha megfoghatja, kidönti a bélést. A rendőr csitította a garázda legényeket, s békés magaviseletre intette őket, ezek azonban a helyett, hogy csendben tovább mentek volna, a rendőrré rohantak és fojtogatni kezdték. Ha a lakosság a szorongatott rendőrnek segítségére nem megy, meg is fojtották volna. A dulakodás közben a rendőr kardot rántott és Grosz Márton karját megvágta. Ekkor a legények Andrásrida felé elszaladtak. Üldözöbe vették őket, de sikerült a garázda legényeknek elmenekülni.

Hütlén kollega. Keller Ferenc péksegéd munka nélkül kóborolt a városban. E közben betért egyik helybeli pékműhelybe, a hol Angerer

Ferenc nevű kollegájától egy koronát kért, de nem kapott. Kellernek azonban minden áron pénzre volt szüksége, fogta tehát magát, s mielőtt Angerer künn járt, elemelte ennek több darab fehérneműjét, árát pedig elitta. A rendőrség azonban nyomára jött a dolognak s a tettes ellen megindította a nyomozást, melynek során a fehérneműeknek egy része meg is került.

Ki akar egyéves önkéntes lenni. Bizonyára van olvasóink között akárhány fiatal ember, ki annak idején tanulmányait félbehagyta s így a 3 éves terhes katonai szolgálatnak néz elébe. Debreczenben már évek óta sikeresen működik az országszerte kitűnő hírnévnek örvendő Lichtblau Albert-féle miniszterileg engedélyezett katonai előkészítő tanfolyam, (tanbizottság: eddei Draugentz János nyug. ezredes, németújfalusi Simonffy Gyula nyug. huszár-alezredes és Járossy Lajos nyug. százados,) melyben azon ifjak, kik még sor alatt nem állottak, foglalkozásukra és előkészütségükre való tekintet nélkül rövidesen megszerezhetik az egyéves önkéntesi jogot. Felvilágosítást és prospektust készséggel küld Lichtblau Albert igazgató Debreczen.

A vértetű ellen. A vármegye különböző pontjairól vett felszólítások folytán itt közöljük a vértetű ellen való védekezésnek azt a mindenütt sikeres módját, a mi figyelmes kezelés mellett minden körülmények között és féltetlenül előhoz vezet: A fáknak vértetű telepek által fertőzött és csak egyszerűen sérült részei a következőleg készítenők és hidegen felkenhetők: öcseszel vonandók be: egy liter petróleum hidegen összekeverendő egy liter bármilyen növényi olajjal, s ez a keverék lassu tűzön hevítendő mindaddig, a míg benne 200 gramm vastag terpentint és 200 gramm sárgaviasz felolvad. A fák hetenkint felülvizsgálandók s a hol vértetű jelentkeznék, gondosan bekenendők.

Elveszett. Tóth Mária söjtöri lakos haza utaztában egy öltözet fekete ruhát, selyem béléssel, egy sárga színű derekat atlaszból készítve nagy ezüst esatokkal ellátott derékóvval, 1 pár női oldalt gombos cipőt s 2 drb zsebkendőt T. G. monogrammal elvesztett. A becsületes megtaláló adja át a rendőrségnek.

Élőkerítés. Kinek olesó, örökös és teljesen áthatlan kerítésre szüksége van, azt csak Gleditchia (koronatövis, krisztustövis vagy tuskés lepényfa) esemétekből készítheti legbiztosabban. Nagyobb és kisebb birtokok, hegyközségek, legelők, udvarok, majorok, kertek, temetők stb., stb., a legolcsóbban úgy keríthetők körül, hogy teljesen kuleszal zárhatóak. Ezer esemete elegendő kétszáz méter kerítéshez. Minden rendeléshez új rajzokkal ellátott ültetési utasítás mellékeltek. Színes fénynyomatu díszes árjegyzéket bárkinek ingyen és bérmentve küld az »Ermelléki első szőlőoltvány-telep«, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid, melynek lapunk mai számában megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

Erdészeti államvizsga. A folyó évi tavaszi erdészeti államvizsgát folyó évi április 20-án s az erre következő napokon tartják Budapesten, az országos erdészeti egyesület székházában. Kezdeté mindenkor délelőtt 9 órakor. A vizsgára jelentkezők ebbeli engedélyüket a vizsga kezdeté előtt a bizottság elnökének bemutatni tartoznak.

Mult hetivásár. A mult hetivásárra fölhajtottak 505 drb sertést és eladtak belőlük 332 darabot. Szarvasmarhákból fölhajtásra került 187 drb, eladás tárgyát 118 képezte. Több darabot külföldre is szállítottak.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: vörös here 72—78 K; lucerna 57—64 K; muharmag 10—11 K; baltacim 12½—14½ K; búkköny 7—7½ K

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 15-én a hivatalos adatok alapján: lépfene: Aranyod 1 u.; veszettség: Garaboncz 1 u., Cserszegtomaj 1 u., Kerkaszentmiklós 1 u., ragadós szájszél- és körömfájás: Sárosd 1 u.; ivarszervi hólyagos kiütés: Nagylengyel 1 u., Pókafa 3 u.; rühkór: Arács 1 u., Tapoleza 1 u.; sertésorbánc: Lesenczetomaj 2 u., Nagypécsegy 5 u., Tapoleza 1 u.; sertésvész: Pölöskefölduznok 4 u., Baksa 12 u., Keszthely 8 u., Csehi 8 u., Mikefa 1 u., Nova 1 u., Pördeföld 2 u., Söjtör 3 u., Zebeezke 5 u., Alsóháhot 4 u., Háshágy 1 u., Pusztaderics 4 u.

Kossuth Ferenc a következő nyílt levelet intézi a pártívekhez: Legyen szabad önt arra kérnem, hogy az „Egyetértés” mennél szélesebb körben terjeszteni, és mennél hathatósabban támogatni sziveskedjék. E lap harminc év óta küzd a függetlenségi párt hazafias elvei megvalósításáért; és míg egyrészt a hírlapirodalom terén nagy tekintélyt szerzett, másrészt a függetlenségi párt feltétlen elismerésére lett érdemessé. Mióta visszatértem hazámba, rövid két megszakítással, e lapnak voltam főmunkatársainak egyike és most is az vagyok; és vezércikkeinkben, melyek nevem aláírásával rendszeresen jelennek e lapban, találhatja meg mindenki jelenlegi irányzatát. A ki velem szellemi összeköttetésben akar lenni, fizessen elő e lapra. Tisztelettel Kossuth Ferenc. Az „Egyetértés” előfizetési ára: negyedévre 10 K, 1 óra 3 K 60 fillér. Az előfizetési összeg legelőszörüben postautalványon küldhető be az „Egyetértés” kiadói hivatalába IV., Vármegye-utca 11. sz.

Közgazdaság.

Zalavármegye közgazdasági viszonyai az 1902. évben.

(Folytatás.)

Gyümölcstermelés. A múlt évi májusi fagy vármegyénkben a korábban virágzó gyümölcsfákat mind a legszebb virágzásban érte és ennél fogva nagy károkat okozott. Csupán a későn fejlődő alma és körte fajtáknál és védettebb gyümölcsösökben volt ennél fogva némi termés. De a megmaradt gyümölcsféle a nyári sok nehéz esők, viharok miatt a közönségesebb fajtáknál is igen silány minőséget adott.

Köznapunk nyári élelmézésére nézve nagy befolyással lévén a gyümölcs, hiánya most már két éven át igen érezhető.

A városi piacok ellátása gyümölcsfélével ennél fogva hiányos volt, ismét narancs behozatala és jórészt savanyu szőlőnek fogyasztása által pótoltatott. Miután a gyümölcsfák permetezése még nem általános, ezidén a sok csapadék folytán a peronospora is erősen fellépett és sok peronosporás, foltos őszi gyümölcs lett beszédve. Terjed vármegyénk gyümölcskertjeiben a vértetű is.

Mint örvendetes mozzanatot a gyümölcsfatermesztés érdekében fel kell említenünk a vármegye részéről alkotott újabb szabályrendeletet, mely a már régebben szándékolt, de kellő fogantatás hiánya miatt elmaradt közlekedési utak befásítását újból elrendelte, minden iskolával rendelkező községet faiskolának létesítésére kötelezett, járási faiskola felügyelőket rendszeresített és a községeket üzemtervezetek benyújtására kényszerítette. Ezen a célnak inkább megfelelő megyei szabályrendelet erőlyes fogantatásától a gyümölcstermelésre különösen alkalmas vármegyénkben a jövőben sokat várhatunk.

Állategészségügy. A szarvasmarha és lóállományban előfordultak az elmúlt időben is ragályos bántalmak, de ezek fenyegető jellegét nem öltötték. Ezen körülmény a rendeletek pontosabb betartására is vezethető vissza, mely az állategészségügyi szolgálat államosítása óta tetemesen javult vármegyénkben is. Elhullási legtöbb eset volt a szarvasmarhánál a lépfene és seregő üszök folytán; — a sertésvész pedig majdnem állandóan szedte áldozatát, míg végre, a nyári időszakban történt nagyobb mérvű elterjedése után, az év végével szűkebb körökbe szorult. Egyéb bántalmak közül észleltettek még: sertésorbáné, a hol a védőtás alkalmazva nem volt, továbbá kutyáknál veszettség, lovaknál ivaszervi hólyagos kiütés. A vármegyénk néhány községében kiütött száj- és körömfájás (Vasmegyéből behurcolva) erőlyes hatósági intézkedésekkel szerencsésen elnyomatott és vármegyénk csakhamar megszabadult kereskedelmünk e rémétől.

Értékesítési viszonyok. A szarvasmarhánál, a mint már megemlékeztünk, a tavaszi hiányos értékesítést az év további folyamán kedvező viszonyok váltották fel, és ezeketán visszaesés vagy pangás nem volt észlelhető. A szarvasmarha tenyésztés termékei mindig a legkönnyebben és aránylag legjobban értékesíthetők vármegyénkben.

A lónak értékesítése időszakonként felel meg csak a kívánalomnak; egyedül a nehéz lónak és csikónak kivitele elégítheti ki a tenyésztőt.

A sertés termékeknek ára a világpiacon beállt kereslet folytán tetemesen javult és ismét jövedelmezővé teheti ezen a múlt évek silány árai alatt sokat szenvedett termelési ágat. Sovány éves süldők p. kiló 74—80 fillérben (vészen át nem ment állapot), vészen átment állapotban 80—90 fillérért vásároltattak vármegyénkben. Hízó sertések 88—96—100 fillérig vidéki piacokon és a szokott levonással.

Hízó bikák ára 36—40 fillér volt az ősszel, később a tél folyamán 40—46 fillérre emelkedett az áru gazdaságilag hízott öreg ökrök szilaj 56—64 fillér (10% levonás) — hízott pirostarka 3—4 éves tinók 70—76 fillér (10% levonással) vitettek ki a bécsi és müncheni vásárookra az 1902. év vége felé.

Tetemesen javult a gypju ára is vidékünkön. Szennyesen nyírt állapotban középminőségű 104 kg. gypju; mely a múlt évben 84—88 koronával volt véve, ez idén, 100—104 koronát ért el finomabb megfelelőleg drágábban is vásároltatott. Híti mosás már csak ritkán alkalmaztatik.

A gabonafélék értékesítése. A múlt év első felében az 1901. évi silány termés folytán beállt ár emelkedést, a midőn egyidőben vármegyénkben tavasszal 18.50—19 koronával kelt a buza m.-mázsája, 14—15 koronával a rozs, 15—16 korona a zab és 12—13 korona a tengeri — az aratásnak országsszerte hirdetett jó híre és a világ piac helyzete miatt aratás után csakhamar erős árdepressió követte; közvetlen aratás után 13.50 koronával vették a búzát, 10.80 koronáért a rozst, 10—12 koronával a sörárpat és 10—11 koronával a zabot, a mely árak mellett a gazdaság közönség zöme — az eladásra szorult rész-gabona készletének nagyobb részén tudott. Később, az év vége felé, lefolyt ingadozás közt egy kissé javultak az árak és a buza 15 koronáig, a rozs 12.50—12.75 fillérig emelkedett, de ennek hasznát csak az erősebb kezekben levő készletek tulajdonosai élvezték; ezek sem sokáig, mert az árak ismét ellanyhultak. Kiváló jó értékesítésben részesült ezidén a vármegyénk területén a jó sikert adott maglóher, mely kezdetben 100—120 koronával, később azonban már 140—150 koronával lett megvásárolva a nagyobb mennyiséget termelő gazdáktól. Minősége szép volt, betakarítása is jó időben történhetett.

Általános közgazdasági helyzet az 1902. végén Zalavármegyében. Az 1902. évi jó közepes gabona és igen jó takarmánytermés dacára vármegyénkben a közgazdasági helyzet még sem tudott érdemleges lendületet nyerni. Vidékenként ennek természetszerűleg különféle okai is voltak. Általánosságban visszavezethető ezen észlelet a következő körülményekre:

Az 1900. évi silány esztendőre az 1901. évi szűk gabona és még silányabb takarmánytermés következett, mely előbbi év a mezőgazdát megviselte, készleteiből kifogyasztotta, anyagi erejét igénybe vette.

Az új termés csak nyomott árakon volt értékesíthető, mely körülmény részint a világpiacon uralkodott árubság, részint a saját hazánkban kikialtott kitűnő termésből kifolyó tartózkodó vásárlásoknak tulajdonítható. A kivitel nagyon lassan és későn indult meg; rossz termésről az egész világon sehol sem panaszkodtak és legbiztosabb vevőnk, Ausztria is egyelőre el volt látva. Különösen kis és közép gazdáink jó része készleteinek nagyobb részét kénytelen volt közvetlen aratás után, éppen a nyomott árak mellett, értékesíteni. A kisgazda gabonájában sok gyommag is volt, melyet gépek hiányában nem is mindig volt alkalma eltávolítani.

Vármegyénk egyes részeiben és pedig nagyobb kiterjedésben — jórészt a szegényebb hegyes vidéken — jelentékeny jégkarak is voltak, melyek községenként a gabonát s szőlőtermést tönkretették és biztosítás hiányában a gyengébb gazdákat a tönk szélére juttatták. Több községben az állam beavatkozása és segélye vált szükségessé, hogy a legalább is a szegényebb vidékek vetőgabonával legyenek ellátva.

Bortermésünk, mely előbb oly különleges és fontos szerepet játszott, az 1902. évben nem sikerült; az alacsony borárak kevés pénzt hoztak a vármegyébe és az adófizetés, a hátralékok törlesztése, beszerzés vagy éppen befektetések eszközlése a vármegyénkben levő 50.000 (ötven ezer) törpegazdaság birtokosainál csak nehezen volt eszközölhető.

A felaprózott birtokok amugyis nehezen éltetik a tulajdonost még jobb években is és tartaléktökének gyűjtését nem engedik meg. A

filloxxera még számos községünk határában honos és újabb hódítványaival közel 160 megyebeli község határában lévén megállapítva, a kisebb existenciákat még mindig súlyosan nyomja, mert a felújítási munkálatok ezidáig csak áldozatot kértek tőlük és kenyeret még nem nyújtottak, vagy csak ott, a hol ezen munkálatokhoz már korábban hozzáfogtak.

Egyedül az állattartás és állattenyésztésre nézve jártak jó idők az 1902. évben, mert a gazda a nyár folyamán marháját ismét jó conditíóba helyezhette, különösen a szarvasmarha állandóan jó kereslettel is találkozott az év nagyobb felében, miközben a bő takarmánytermés kisebb gazdáinkat haszonállat beszerzésére és értékesítésére ösztönözte.

A közgazdasági helyzet általános fellendüléséhez tehát még néhány kedvező termésre volna szükségünk; jobb értékesítési viszonyokra; oly évekre továbbá, a melyekben az állattenyésztés biztosabb alapokat nyervén, a szőlőmivelés sikeres eredményeivel együtt arányos viszonyban beilleszkednék a közgazdasági élet keretébe és ezen fő termelési ágak harmonikus együtt működése vármegyénkben együttesen biztosítanák gazdasági kulturális állapotainknak fejlődését és boldogulásunkat.

Őszi munkálatok. A későn kezdett aratás alatt beállt folytonos esőzés és az megkésített hordási munkálatok bevégzése a tarlószántást is megkésletették a múlt év derekán. Ehhez járult még, hogy augusztus havában hirtelen szárazság állt be és mindenütt, a hol elegendő munkaerő és iparkodás nem volt, a szántások folyamán nehézségekkel találkozott a gazda. Különösen nehezebb talajokon nemsokára kiszáradt az eke a talajból mindaddig, míg a szeptember havában beállt néhány jó eső ezen nem segített. Késleltette a szántás gyorsabb előmenetelét azonban a szokatlan nagy takarmány és sarju termés behordása is augusztus havában, a mely munkáltra nézve a szárazság kitűnő időt szolgáltatott. A vetés általános elkezdése nem is mindenütt a kellő talaj előkészítéssel, tehát csak szeptember vége felé indult meg és november havának közepe táján csak alig volt befejezhető, a midőn hirtelen beállt fagyok az ekét kiszorították a mezőről.

Eznek tulajdonítható azon körülmény, hogy a legkésőbbi vetések az őszi folyamán ki sem keltek, hogy a tavasziak alá való őszi szántások csak a legkritikább gazdaságban voltak befejezhetőek, hogy takarmányrépa alá trágyázás s a szokott földeket az őszi folyamán nem lehetett előkészíteni és egyáltalán sok őszi fontos munka elmaradt.

Szerencsének mondható mindezek dacára, hogy december havában a legnagyobb hidegek ideje alatt vetéseink hótakaróval voltak védve, mely hótakaró ugyan az év utolsó napjaiban elment, de a folyó év január havában beállt szokatlan kemény fagyok ideje alatt ismét, bár nem elegendő mély, újabb hótakaróval lett felelerélve, a mely nélkül sanyargatott kései vetéseink további fejlődése ugyis kérdéses lett volna. Így mégis türethetően néznek ki ezidáig; felfagyás csak laza berki talajokon észlelhető.

Gruner Lajos.

Csarnok.

Egy vaddisznó és egy nyul.

Néptelen az egész ház, pusztá a tér, a melyre szemem kilát. Hóval, fehér hóval van terítve minden, még a fák ágaira is ezüst lombot, hóvirágot rakott a tél.

Elkalandoznak az én gondolataim messze, felhős őszi vidékre, sűrű erdőbe, a hol fejemre hullik a sárguló levél, lent a völgyben kis patak fut, esörgő tiszta vize tele hullott a fák lombjával, az erdő koszorujával.

Csillogó őszi nap volt, verőfényes őszi tájkép. Ott állottam a magas hegy lábánál, melynek tetején hajdan a dicsőség fészkelt büszke királyi lakban. Ott állottam, hol hajdan nagy királyok ülték a vadat; lármás mulatság hancsaj zaj után.

Most esendes volt minden. Messze állottunk fel egymástól, még a hajtók zaja sem hangzott el idáig. Azok fent kezdték a hajtást a szakadé-

kos hegyoldalon, a puskásokat pedig a völgy szélén állította fel házigazdánk, aki nekem is egy flintát erőszakolt a vállamra, jöllehet vadászatnak soha híre világát sem láttam.

A fegyvernek többi közt az a furesa tulajdonsága volt, hogy a kakasának a felhúzásához nem volt elég egy ember és ha az ember elsütötte, kivitte a golyót pátronostul, mindenestül. De azért gyilkos egy számszám volt s aki tudott vele bánni, hasznát is vehette, de én csak parádéra használtam.

Természetemnél fogva nem levén vérengző, erősen elhatároztam, hogy csak a végső szükség esetében lövök, szomszédaimnak hagyván a zsákmányt, a kik prédaszomjasan türelmetlenkedtek.

Az én jobb oldali szomszédom pedig volt egy igen bájos hölgy, a kinek rövid vadász öltönye ki-ki villant a bokrok közül, elárulva néha-néha kecses alakját s láttam minő idegesen szorongatja fegyverét parányi kezeivel.

Gyilkos kedvű hölgy volt az én szomszédnőm. Azt mondják, hogy az ellentétek vonzzák egymást és ez alkalommal a közmondás — részemről — nagyon talált.

Engem nagyon vonzott az amazon természetű hölgy s míg ő türelmetlenül várta a hajtók lármáját, addig én puskámat a fának támasztva verset faragtam, természetesen hozzá. Még azt a vadkant is boldognak zöngtem, a ki fegyverének csöve elé kerülni elég szerencsés. Előre megcsináltam az ő hallalijához a dioséneket, a melynek vége az volt, hogy nemcsak a vadat, hanem egyéb állatot is meglőtt ő (ez gyengéd célzás volt önmagamra), csak hogy nem robbanó golyóval, hanem szemeknek igéző tűzével, gyilkos tekintetével.

E közben pedig az én puskám még mindig nem volt megtöltve. Mit törődtem én most a közeledő zajjal, csak a rimeimet rendbe tudjam szedni. És roppant szerencsével vadásztam a rimet. Ha nem akart nyélbe sülni egy sor, csak félre hártottam az ágat, ott állott az én műzsám a bokrok mögött és sugallta a dalt, a melylyel az ő szívére vadásztam.

Már egészen közel ért a hajtás, az én versem is készen volt. Idején valónak találtam azonban megtölteni gyilkoló számszámomat.

Elhatározásomat is megmástitottam már, az ő kedvéért. Lőni fogok biztos kézzel, bátran, hogy bizonyítsam előtte, miszerint egy incinfineci vaddisznó nem olyan nagyon félelmes előttem.

Végre hosszas küzködés után flintámat rendelkezhető állapotba helyeztem s neki támasztottam hátamat a mohos fának.

No most jövel vadkan! Kértem a sorsot, hogy csak egy akkora malacot hozzon elé, mint az öklöm és én meg leszek elégedve a szerencsémel.

Egyszerre csak nagy esőrtetéssel rohan le a hegyoldalról nem is egy vadmalac, nem is kettő és nem is malac, hanem három vén állat — és tartanak egyenesen nekem.

Oh édes Istenkém! — fohászoktam magamban — ekkora szerencsét nem kértem én tőled, hanem csak olyan iei-piei kis vadmalacot, mint az öklöm. Sok uram a te áldásod. Hanem azért megálltam a helyemen és lőttem is, igen is lőttem. Bár ne lőttem volna! A mint a lövés eldőrdült, az egyik nagy vad elbukott, a másik kettő pedig rohant egyenesen felém, hogy szétépjen, — de én nem engedtem ám magamat, hanem egy kettő, újra tölni eszembe se jutott, elhajtottam a puskámat és felkapaszkodtam a fára, a hol menhelyet leltem.

Ezután két lövés hallatszott és utána a hallali. A kaján sors épen úgy akarta, hogy a zsákmányhoz siető szép hölgy és szeretetreméltó házigazdánk épen az én fám alatt találkoztak össze és még hozzá a legkritikusabb pillanatban; akkor,

mikor épen csusztam le a fáról, lehorzsolva kezemről a bőrt.

Van-e nagyobb büntetés a világon, mint mikor az embert kikacagják? Engem pedig az ért. Nesze neked szegény fiu. Meghódíthatlan vár most már számodra annak a szép hölgynek a szíve. Nevetségessé váltál előtte. Oda a becsület, oda a férfiaság.

Kikacagtak, kinevettek és aztán kacagtak és nevettek rajtam egész nap.

Az erdő közepén egy tisztáson volt az ebéd. Éhes voltam, mint egy kóbor farkas, de torkomon akadt a falat, mikor egy-egy vigyorgó aréra néztem.

Hát még az a szép hölgy! Nem volt a világon olyan csufság, a mit rám nem rakott. Milyen nagyszerűen tudta illusztrálni, hogyan hajítottam el a puskámat, hogyan rohantam a fához, pedig azt nem is látta, hanem azt, amit csakugyan látott, azt nem akarta utánam produkálni.

Ebéd után egy alkalmas pillanatban megmondtam neki, hogy az egész malheur tulajdonképpen abból származott, hogy hozzá való versifikálás közben elfeledkeztem a körülöttem történetekről.

No még csak ez kellett. Rögtön megkoszorúzott egy önkézével font eserfa koszorúval és csufondárosan visszavonta eddig ellenem szórt méltatlan megjegyzéseit, mondván: »Kérem, amíg mi a vadra lestünk, addig ő cadentiát keresett a vaddisznóhoz.«

És még mindezekkel se volt vége az én szenvedéseimnek. Kezdődött a délutáni hajtás. Szomszédok lettünk ismét a bájos gunyolóval, ámbar én szívesen mentem volna már tőle távolabb vidékre, de ő nem eresztett, gyönyörködni őhajtván bennem.

Én pedig megfogadtam, hogy bennem ugyan senki se fog gyönyörködni. Nagy lelki nyugalommal neki támaszkodtam a fának, nem néztem se jobbra, se balra, csak mérgelődtem s kerestem a boszu eszközeit.

Egy két őzikét durrantottak le s már-már vége volt a vadászatnak, mikor mellettem egy tapsifüles sétál szép esendesen a bozótban. Amint kiért a tisztásra, szemtelenül a két lábára áll, szépen meghajtja magát, azután a szemem közé rugta a port és szökdecselve megy tovább.

Szemtelen egy gunyolódnó nyul volt. Bennem már ugyis forrt a méreg, a boszu, végre ez a nyul teljesen kihozott a sodromból. Hát még ez sem hagy békét nekem? No megállj nyul. Kapom a puskámat és durr, ellövöm a nyulnak az egyik lábát. De a haszontalan tapsifüles azért csak baktatott, bár lassan.

A düh elvakított és én mint egy telivér setter rohanok utána. Elértem, fejbeesaptam, megdöglött. Meglátták, kinevettek, bajuszt pingáltak és végre megszöktettek.

Azóta nem merek a szép hölgy elé kerülni, de megboszulom magamat, írok egy értekezést, a melyben kimutatandom, hogy nem illik asszony kezébe gyilkoló fegyver.

A mennyire szerelmes vagyok belé, megteszem, talán leszokik a vadászatról, a mely nekem annyi keserűséget okozott.

Piaczi árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor.-161	Kor.-16
búza		6.80	6.90
rozsa		5.90	6.—
árpa		5.—	5.70
zab		5.80	5.90
lóher		60.—	65.—
tengeri		6.50	6.60
bükköny		4.—	4.60
fehérbab		8.50	—.—
tarkabab		6.—	—.—

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társzerkesztő és kiadó: IJdvárdy Ignác.

Uj! Uj! Uj!

Női felöltők, párisi modellek érkeztek a SCHÜTZ áruházba.

387/kg. 1903.

Pályázati hirdetés.

Zalaegerszeg r. t. városnál megüresedett egy **rendőrkapitányi** és egy **rendőrbiztosi** állásra pályázatot hirdetnek.

1. A főispán által élethossziglan kinevezett rendőrkapitány javadalmazása **2000 korona tisztifizetés, 500 koronáig terjedhető 5—5 éves korpótlék, 400 korona lakbér** és a városi képviselőtestület által megállapított, de még törvényhatósági jóváhagyást igénylő évi **200 korona egyenruha** illetmény.

2. A képviselőtestület által élethossziglan választott rendőrbiztos javadalmazása **900 K évi fizetés, 100 K lakbér** és **egyenruha**.

Ugy a rendőrkapitány, mint a rendőrbiztos szolgálatban egyenruhát tartozik viselni. Pályázók tartoznak életkorukat, eddigi alkalmaztatásukat s a rendőrbiztos egészséges testalkatát okmányokkal igazolni.

A pályázati kérvények a rendőrkapitányi állásért Dr. Jankovich László gróf, Zalavármegye főispánjához, a rendőrbiztosi állásért Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületéhez címezve alulírott polgármesternél 1903. évi április 4-én délután 5 óráig nyújthatók be.

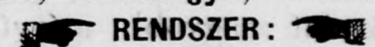
Zalaegerszeg, 1903. március 14.

Várhidy Lajos,
polgármester.

Dr. Dreiszker vizsgógyintézet

március hó 1-től kezdve

KÖSZEGEN, Vas megye, vasuti állomás.

RENDSZER:

Priesnitz és Kneipp.

Legjobb gyogyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet!

Igen jutányos ár!

Prospektus ingyen és bérmentve!

Eladó szőlő.

Jánka hegyen egy igen jó karban levő szőlő eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Vörös Gyula
Füred-u. 3. sz.

Bútorozott szobák.

Mária-utca 5. szám alatt két bútorozott hónapos szoba esetleg egy bolthelyiség is bérbeadandó. Felvilágosítást ad a háztulajdonos.

Epilepsia.

Aki nyavalyatörésben, görcsökben és más idegbetegségben szenved, kérjen arról füzetet. Kapható ez a füzet ingyen és bérmentve a „Hattyu“ gyógyszerházból Frankfurt a. M.

Szabó üzlet.

A nagyérdemű közönségnek szíves figyelembe vételét kérem, minthogy március 4-től fogva

szabó üzletemet

Horváth Miklós ur házába Piac tér 2. sz. újabban áthelyeztem. Szükségesnek látom és indítva érzem magam, hogy annak a nagyérdemű közönségnek, mely hosszú évek során változatlanul b. megrendeléseikkel megtisztelt és az utóbbi években a megrendelőim tekintélyes számmal szaporodtak, erre nézve a kiméletebb megkeresésre csakis ezt tartom szükségesnek; távol esett tőlem minden nagyítás, a mi a szabóipar terén előfordul a fővárosi divatlap kiindulása után mindenki izlését a legmagasabb igényekkel is kifogom elégíteni; a tavaszi és nyári idényre szóló minták már megérkeztek; kérem a tek. közönséget, minthogy már ezelőtt is b. rendeléseikkel megtisztultak, úgy azon ismeretleneknek is, kiknek eddig nem volt alkalmam szolgálatot tenni, kérem fogom szíves megrendelésüket részemre fenntartani és szerencsétlen méltóztassék; minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség elismerését még bővebben kiérdemeljem.

Orsits Ferencz
szabó-mester.

Szőlőlugast ültessünk

minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megdő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak

alkalmas faokat ültettek, azok lőven elhatják hozukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskataly és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindentől megterem s nincsen oly ház, melynek fa a mellett a legcélszerűbb gondossággal felnevelhető nem volna, emelkivül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb

díszre anélkül, hogy legkevésbébb helyet is eloglalna az egyébre használatos részekből. Ez a leghálhatóbb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretelésére valókozó szíves és ényomatú katalógus bármikor ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

5558. sz./ni 1903.

Hirdetmény.

A folyó évi március hó 5-én 4681/ni 903. sz. a. kibocsátott pályázati hirdetmény helyesbítéseül ezennel közhirre teszem, hogy a csáktornyai járási orvos évi fizetése, nem mint a fenti számú pályázati hirdetményben kiírva volt 550 K, hanem 850 korona azaz nyolcszázötven korona, az évi utiátalány pedig nem 300 korona, hanem 600 korona, azaz hatszáz korona.

Zalaegerszeg, 1903. március 19.

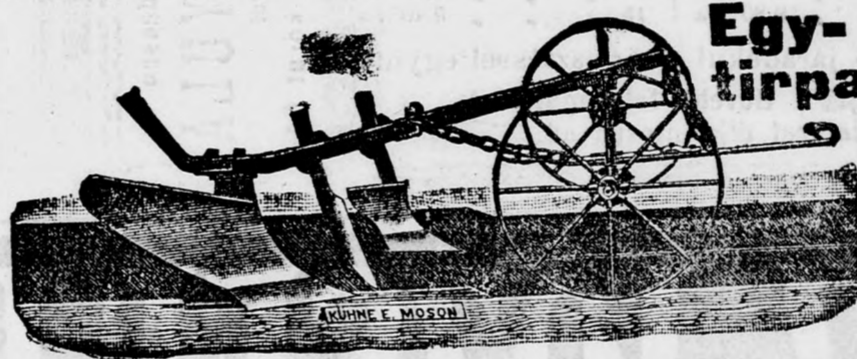
Csertán Károly
Zalavármegye alispánja.

Eladó

Riparia portális sima vessző.

Harmincötezer darab I. osztályu ezre 16 K 40 f; százezer darab II. osztályu ezre 8 K 20 f helyben.

Czím: **Skublics Károly** Besenyő, u. p. Zalaegerszeg.

Egy- és többvasu ekéket, extirpatorokat és porhanyító eszközöket, szántó- és rétboronákat, hengereket, kapálóeszközöket, hirneves szabadalm.

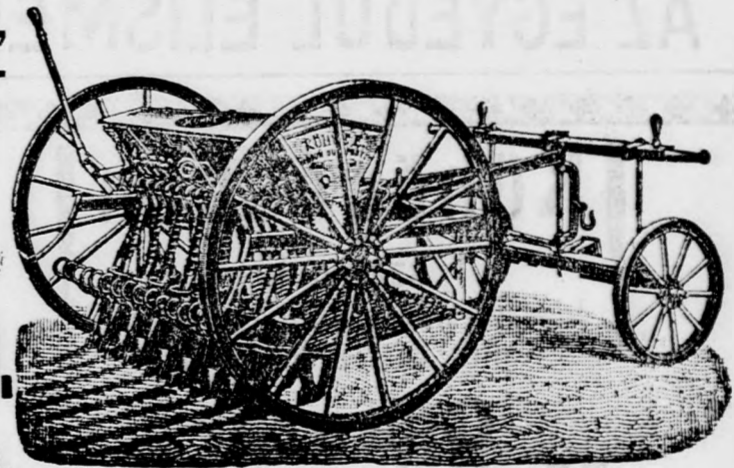
tolókerekű „MOSONI DRILL“ sorvetőgépeket, lógereblyéket, „Osborne“ aratógépeket, járgányos cséplőkészleteket, rostákat, konkolyválasztókat, szecs-kavógókat, morzsolókat stb.

Különleges eszközöket a burgonya, répa- és szőlőmiveléshez szállít elismert legjobb minőségben

Kühne E.

legrégibb hazai gazdasági gépgyár **MOSONBAN.**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Keil-lakk

legkitűnőbb mázólsz-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér »Glasur« fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkerekeknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zalaegerszegen.

Logkedveltebb, legtökéletesebb
aroztisztító és szőpítő szerek: **AKÁCIA**

KRIEGER-féle
-CRÉME 2 kor.
-PUDER 1 „
-SZAPPAN 1 „

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN TÉR.
Törvényszék védelme.

ELSŐ MAGYAR GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 részvétel 100 000
Külön részvétel g. gépjárműben.

Kalenderre
KÜLÖN RÉSZVÉTEL.
Első részvétel ingyen és bérmentve állid.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
Vill és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővizű gyógy-
fürdő, páratlan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakoszobával.
Prospektus kívánatra ingyen
és bérmentve.

KATZER
szücsmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szörmeárul az egész
világon elterjedtek és
elsőrangúak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatzaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvétellel, vagy
a pénz előzetes beküldése után

Küldi a szakma
legelső rangú
cégei:
REIF J.
specialista, Bécs,
Brandstätter 3.
Árjegysék
ingyen

Modem
BUTOR.
Élmény választék
háló-, ebéd-, szalon- és
ári-szoba-butorokban.
Ücsőbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz. I.

ZIMEN
bármely országból és
szakmából, ajánlatok sít-
kúldása és az. Ücsaküldések le-
tesítése céljából (pósta) jótállással)

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czimirodájában
Budapest, V., Nádor-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az **OSAN**

Felülműve az eddig ismert összes fogszereket.
OSAN-szájvíz-eszencia 88 kr., OSAN-fogpor 44 kr.

Czerny-féle keleti **ROZSATEJ**
a legjobb és legkedveltebb
szőpítő-szer
üvege 1 frt. Ebben
balsamszappan 80 kr.

Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 50 és 35 kr.
a legjobb és legégszesebb
hajfestő-szer sötétszőke,
barna és fekete. Ára frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld:
Czerny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6.
Küldetve London, Páris, Brüssel, Konstantinápoly stb.
Raktáron gyógyszertárakban, illatszertárakban stb.

ROSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.
ALAPITTATOTT 1853.

Nyitvános polgári iskola 10-14 éves
ifjak részére. — Felsőbb kereskedelmi
iskola 14-18 éves ifjak részére. —
Novell internátus tanulók növendékek
részére. Bizonyítványi államér énye-
sek és az egyéves önkéntességre jog-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató

INTERNATIONAL
SZŐRVESZTŐ
néhányórú használat után az arozról és
kezéről a szőrt eltávolítja. Egy tégely 8 K.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár
Budapest, Gyár-utca 17. ●
Megjelent „Toilette-titkok“ ingyen

Mi helybellek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALIN
Fiatall embereknek orvosilag ajánlott szer. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
folyadékot, mely minden kezét
3 nap alatt simit, fehérit, szépít.
Egy 90 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCZA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-
levél-kölcsönöket, melyek után

Hatályos készpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3% levonással:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.26%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	34 : : : 6. : -a
22 : : : 8. : -a	25 : : : 7. : -a
15 : : : 9.80%-a	15 : : : 9.40%-a

fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt.
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

Saját értékeiben hitelesen
LEOPOLD GYULA
hirdetési prodia alai
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES-IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

!Köhögésben!
szenvető
kísértse meg a köhögést csilla-
pító és kellemes ízű
Császár Mell-bonbont.
2740 hatóságilag igazolt bizo-
nyítvány szól mellette
és hogy sikerrel használható köhög-
gésnél, katarrusnál és elnyálkásó-
dásnál. Kapható 20 és 40 filléres
esomagokban Schmidt Győző zala-
egerszegi cukrásznál.

Óh jaj!
Köhögés, rekedtség és
elnyálkásódás ellen gyors
és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják
és kitünő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:
„NÁDOR“
GYÓGYSZERTÁR Egger mellpasztilla
Budapest, V., Váci-körút 17. csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Kaszter Sándor**, Sümegen: **E. Dervarics István**, Zalazentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerárakban.

Eladó.
Egy, Bellatinez és Vidéke taka-
rékpénztári részvény, melyre 200
korona fizettetett be s mely után
évenként 24 korona osztalékot fizet-
nek, eladó.
Bővebb felvilágosítást ad e lap
kiadóhivatala.

Fernolendit

eipő fénymáz, a világ legjobb fénymáza és **Glanzcrème** világos cipők számára leg-
szobb fényt adnak és megtartják a szint **állandóan**. Sárga vagy barna bőrből készült
föltos cipők **Lyosin** alkalmazásával egész új szint kapnak.
Alapítottatott 1812.-ben. **Gyárraktár Bécsben I. Schulerstrasse**
12. Mindenütt kapható.

Órák, ékszerek
RÉSZLETFIZETÉSRE
 is, olcsó szabott áron
SERÉNYI
 órák és ékszerek
 Budapest, Erzsébet-körút 28. l. em.
 Fővárosi k. fő-tóra 2. sz.
 Képes árjegyzék ingyen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
 a KRIEGER-féle
REPARATOR
 1 üveg 2 korona.
 Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
 55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
 a magy. kir. szab. osztályosajáték főelárultó helye
 BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
 Elismert megbízhatóság! Előszékenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja, használja a
„Stella“
 vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
 Üvegje 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
 gyógyszerárban, 6 cs. és kir.
 lencsége József fah. udvari szállítója
 BUDAPEST,
 V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
 A vér-gyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűtés, emezavar ellen.
 E gyógymód megátapítója:
Dr. KOVÁCS J. FŐVÁROSI ORVOS
 BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. L. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELJE
 ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
 KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGtól
 Budapest, NEW-YORK palota.

Remek és olcsó fényképek készülnek
RIVOLI
 fényképezési és festészeti műtermében
 BUDAPESTEN, VII. KER., KERESPEI-UT 30. SZÁM.
 III Régi kis képek után is sikerült nagytások!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszere-
 rően, pontosan és legolcsóbban közöltet
 az összes bel- és külföldi lapokban,
 valamint naptárakban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetési
 osztálya,
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
 Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő.

PLATSCHKEK VILMOS
 elismert legsolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
 Budapest, IV., Központi Városház.

Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
 ják, gyomorbajok ellen csodálatos a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
 Ára 1 korona. Póztán 6 üveg bértmentve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
 BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bértmentve
 küldi a
„HÖLGYEK TITKÁRA”
 füzetet kívánatra mindenkinek

Hôtel PÁRIS szálloda
 Szállodás: SIMON PÁL.
 BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZÁM.
 100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt.
 Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörsar-
 nok a házban. Villamos vasuti megállóhely
 az összes pályaudvarok és hajók felé.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
 Kitérő hegyi felkészen, pormentes és szél-től védett, 200 kilo-
 méternél több jól ápolat, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
 dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
 betegségek hygienikusan a legkérdésesebben vannak berten-
 dezve. Kitérő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
 nyitva van. — Prospektus és felvilágosítással szolgál:
 a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitérő háziszerekből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacok háziszereit ajánlottak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek mint epe-zavarok, máj-
 bajok, kólika, vértolulás, aranyér, bél-tétlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitérő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő
 bajoknál is, így sápkór, idegesség, szárazság, fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesekelebb fájdalomat sem okozzák
 és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdacok csak a **Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben**
1., Singerstrasse 15. sz. a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartal-
 mazatik, 1 ftrt 05 krba kerül. Az összeg előzetes bekielérésénél bértmentes küldéssel 1 csomag 1 ftrt 25 kr., 2 csomag 2 ftrt 30 kr., 3 csomag 3 ftrt 35 kr.,
 4 csomag 4 ftrt 40 kr., 5 csomag 5 ftrt 20 kr. és 10 csomag 9 ftrt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis**
 Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással fekete színben
 és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számítalan hálaírattól, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk
 intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat
 tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!
 Köln, 1883. április hó 30-án.
 Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító
 labdaccaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdaccai csodálatosságáért.
 Maradok teljes tisztelettel
 Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!
 Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.
 Isten akarata volt, hogy az ön labdaccai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezen-
 nel megírom. Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé
 képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdaccai engem
 nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalom van, hogy ezen
 labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük vissza-
 nyerésére segítségül szolgáltak.
 Knížecz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!
 Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.
 A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető

Bernhardi alpesi-fü ligueur, Berdhard W. O.-tól Bregenzben, egész üveg 2 ftrt 60
 kr., fél üveg 1 ftrt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvén-
 yes és csuzos bajok, u. m.: gerincgyámbántalom, tagzaggatás, ischiás,
 migraine, ideges fogfájás, fűszaggatás stb. ellen 1 ftrt 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhofer J.-től, egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre,
 mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bértmentve 65 kr.

„Stoll”-féle Kolapraeparatumok, kitérő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 ftrt, fél liter 1 ftrt 60 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva-balsam, Pserhofer J.-től, kitérő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bér-
 mentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-től, megrottott gyomor, rossz emésztés
 és mindennemű altesti bajok ellen kitérő háziszér, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 ftrt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert kitérő háziszér hurut, rekedtség,
 görcsös köhögés stb. ellen, 1 üvegecske 10 kr., 2 üveg bértmentve 1.50.

PSEPHOFER J.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi haj-
 növesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy
 szelencével 2 ftr.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szurás által okozott sebeknél, mérges
 daganatoknál, ujjkucac, sebes vagy gyuladt mell vagy más ily bajoknál,
 mint kitérő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bértmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitérő háziszér a rossz emésztés min-
 den következményeinél, u. m.: fűfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorfűv,
 aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 ftr.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdett összes bel-
 és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben
 netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a
 leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre bekieldek; nagyobb meg-
 rendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. né-
 valírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.
 Véde védjegy által. Védjegy utánzása szigorúan büntetettik.
 Gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel”
 WIEN, I., Singerstrasse 15.

Kiadó lakás.

A zalaegerszegi takarékpénztár r. t. bérházában egy elő- és két utcai szoba, konyha, éléskamra, fa- és borpince és padlásrészekből álló emeleti lakás f. é. május hó 1-től kiadó.

Bővebb felvilágosítás az intézet helyiségében nyerhető.

Az Igazgatóság.

ad. 11110/tkv. 1902.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zalaegerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közzhírre teszi, hogy az *Első magyar gazdasági gépgyár* végrehajtónak *Mánfai Juli* és társai végrehajtást szenvedők elleni 8200 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zalaegerszegi kir. törvényszék területén lévő, a novai 32. sz. tjkvben Mánfai Juli tulajdonául felvett következő ingatlanokra: I. a novai 627. és 680. hrsz. alattira 50 korona; II. a novai 31. sz. tjkvben felvett következő ingatlanokból Mánfai Juli $\frac{1}{4}$ rész jutalékára és pedig: I. a novai 559. és 585. hrsz. alattira 90 korona; III. a novai 603. sz. tjkvben I. 439. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 196 korona; IV. a novai 604. sz. tjkvben I. 38. hrszám alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 114 korona; V. a novai 606. sz. tjkvben I. 774. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 204 korona; VI. a novai 607. sz. tjkvben I. 793. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 64 korona; VII. a novai 608. sz. tjkvben I. 928. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 50 korona; VIII. a novai 619. sz. tjkvben I. 739. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 176 korona; IX. a novai 620. sz. tjkvben I. 50. hrsz. alattiból ugyanannak $\frac{1}{4}$ rész jutalékára 150 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi április hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Nován a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 5 K-t, 9 K-t, 19 K 60 ft, 11 K 40 ft, 20 K 40 ft, 6 K 40 ft, 5 koronát, 17 korona 60 fillért, 15 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-c. 48. §-a a. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. r. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1902. december hó 22-én.

Rutich, kir. tszéki bíró.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált házaszer, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsöléssel alkalmaztatik kórháznál, csúszl és megillettél.
Intés. Silányabb utánzatok miatt bevételekor óvatossággal legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cég-jegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legújabb gyógyszerárban kapható.
Főraktár: Török József gyógyszerésznél
Budapesten.
Richter, F. Ad. és társa,
céges és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortájerhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorhajót, gyomorkatharust, gyomorfejfájást, gyomorbetegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejűnek talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszervét anélkül, hogy gyomorhajót szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felbőfőzés, gyomorfájás, melyek idült gyomorhajóknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő írat igazol.

A növény bor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerárakban Zalaegerszegen, továbbá Zalazentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Muraszombat, Bellatincz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádásd, Vaspör, Szőc, Baksa, Bak, Pölöske, Zalazentlászló, Boba, Középbisztrice, Pincze, Páka, Újudvar, Nagygrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyirád, Ajka gyógyszerárakban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerárakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor

kérendő.

A zalaegerszegi gyógyszerárak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus dem Schutzgebiet
des
A. Thierry in Pregrad
in Böhmen.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpénésznél, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőfőzést, valamint a szájt és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg osodás gyógyszer minden sebre, úgymint hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fűfájást, zugást, szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállaomására 12 kisi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógyulásra a legrégebbi sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-ésiz, dagadt lábaknál, sőt esontszónál is; ütött, szúrt, lőtt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábaknál. Eggett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada” beégetve legyen.

E két gyógyerejében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosos ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártatlan, világhírű szerenél, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél.

